

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

Публикуван на: 26-09-2006

През 2002 г. Европейският съвет оповести своята цел да приветства България и Румъния в Европейския съюз през 2007 г., при условие, че те постигнат необходимия напредък при изпълнение на критериите за членство. Преговорите за присъединяване приключиха през м. декември 2004 г. Договорът за присъединяване¹ бе подписан през м. април 2005 г. Към днешна дата Договорът е ратифициран от България, Румъния и 21 държави-членки. Ратификацията е в процес в оставащите четири държави-членки. Договорът гласи, че България и Румъния ще се присъединят на 1 януари 2007 г., освен ако Съветът, по препоръка на Комисията реши присъединяването да бъде отложено за някоя от държавите до 1 януари 2008 г.

В доклада от м. май 2006 г.², Комисията изразява становището, че и двете страни биха били подготвени би следвало да са готови за членство към 1 януари 2007 г., при положение, че те отговарят на редица важни въпроси. Комисията посочи, че тя ще изготви отново доклади за степената на подготвеност и на двете страни в началото на м. октомври.

Настоящият доклад посочва оценката на Комисията по отношение на напредъка на двете страни след м. май 2006 г. В него се потвърждава, че България и Румъния са постигнали допълнителен напредък за приключване на подготовката за членство, като са демонстрирали техния капацитет за прилагане на принципите и законодателството на ЕС от 1 януари 2007 г. Те са постигнали висока степен на съответствие. Въпреки това, Комисията също така определя някои области на продължаващо безпокойство, както и области, в които Комисията ще инициира подходящи мерки, за да осигури правилното функциониране на ЕС, освен ако страните не предприемат незабавни коригиращи действия. И на двете страни силно се препоръчва през месеците преди присъединяването да разрешат оставащите въпроси.

1 Договорът за присъединяване се състои от Договора между всички настоящи държави-членки и България и Румъния, Протокола относно условията и ангажиментите за приемане на двете страни и Акта относно условията за присъединяване и промените в договорите, с които е създаден Съюзът.

2 Съобщение на Комисията 2006/214 от 16 май 2006 г.

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

Настоящият раздел обобщава напредъка, постигнат от всяка една страна след м. май 2006 г. На първо място в Доклада са посочени областите, определени в заключенията на Доклада от м. май, като нуждаещи се от незабавни действия или от допълнителни усилия. За България те са правосъдна система, борбата срещу корупцията, полицейското сътрудничество и борбата срещу организираната престъпност, изпирането на пари, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) в земеделието, трансмисивните спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ) и финансовия контрол. За Румъния това са правосъдна система и борбата срещу корупцията и ИСАК, разплащателните агенции, ТСЕ и взаимносвързаността на данъчните системи.

В допълнение Докладът прави кратко описание на напредъка, постигнат в областта на политическите, икономическите критерии, както и в областта на законодателството на ЕС.

В областта на реформата на правосъдната система бе постигнат известен напредък. Бяха въведени правила, създаващи обективни процедури за назначаването и оценката на магистратите. Досъдебните производства се подобриха с въвеждането на бързата процедура. Необходима е допълнителна реформа на Висшия съдебен съвет, и по-специално по отношение на отчетността и способността му за ефективно управление на съдебната система, за да се гарантира прозрачност и ефективност на съдебния процес. Продължават затрудненията по отношение прилагането на наказателните процедури. Гражданският процесуален кодекс и Законът за съдебната власт все още не са приети. Необходимо е да се приемат промени в Конституцията.

Законодателната рамка за борбата срещу корупцията се подобри с приемането на измененията в законите за политическите партии и за публичността на собствеността на висшите държавни служители. Всички министри публикуваха имуществените си декларации в интернет. Въпреки това се наблюдаваха малко конкретни примери за разследване или преследване на корупция на високите нива. Корупцията продължава да бъде проблем. Държавната администрация, включително и службите за събиране на такси на границите и местните власти продължават да бъдат особено уязвими.

В областта на изпирането на пари българското законодателство към настоящия момент в голяма степен е в съответствие с достиженията на правото на ЕС. Въпреки това, прилагането на законодателството е ограничено към момента и досега не могат да бъдат докладвани успешни преследвания по отношение на изпирането на пари.

Броят на случаите на успешно преследване на организираната престъпност продължава да е нисък. Трябва да се създадат надеждни статистически данни по отношение на престъпността. Прилагането на законодателството се засили и се забелязват успешни действия по отношение на престъпните мрежи, в някои случаи при взаимодействието с държави-членки на ЕС. Въпреки това, все още се наблюдава недостатъчно сътрудничество между органите, свързани с борбата срещу организираната престъпност. Не съществува систематична ситема за конфискация на имуществото на престъпниците.

В последно време се наблюдава добър напредък по отношение на изграждането на Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК). Въпреки това е предвиден стеснен график за привършване на Системата за идентификация на земеделските парцели /Географска информационна система (СИЗП/ГИС) и в резултат на това, съществува риск необходимото качество на работата, която трябва да бъде извършена да не бъде постигнато. В допълнение се наблюдават и закъснения по отношение на изграждането на връзка между регистъра на земеделските производители и СИЗП/ГИС. Съществува реална опасност ИСАК да не функционира правилно в България към присъединяването. Особени, а в някои области и засилени усилия следва да бъдат положени с цел да се осигури оперативността на ИСАК.

България постигна значителен напредък по отношение на събирането и обработката на мъртви животни и странични животински продукти във връзка с трансмисивните спонгиформни

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

енцефалопатии (TCE). Бяха приети необходимите мерки. Въпреки това България следва да гарантира тяхното ефективно прилагане.

В областта на финансовия контрол е постигнат напредък по отношение на процеса по акредитация за въвеждане на Разширената децентрализирана система за изпълнение (EDIS) за някои от структурите, въпреки че е необходимо да се увеличат усилията, свързани с укрепването на капацитета за усвояване на Структурните фондове. Въпреки това все още не е извършена акредитация.

Горепосочените области бяха изрично посочени в заключенията от доклада от м. май като нуждаещи се от допълнителен напредък. Констатациите на мониторинга за другите въпроси, които бяха важни през м. май 2006 г. са както следва.

По отношение на другите области на достиженията на правото на ЕС е постигнат значителен напредък в редица области, като земеделие, рибарство, защита на потребителите и тяхното здраве, околна среда и социална политика. Това очертава положение, показващо, че подготовката на България е в ход в повечето от областите на достиженията на правото на ЕС.

Въпреки това допълнителен напредък все още е необходим в някои други области, като социалното включване, социалния диалог, антидискриминацията и общественото здраве, застраховките гражданска отговорност, ядрената енергетика и безопасност, финансовото управление и контрол на бъдещите Структурни фондове, както и болестите по животните.

България постигна допълнителен напредък по отношение на макроикономическата стабилност и икономическата реформа. Настоящият ход на реформите би й позволил да се справи с конкурентния натиск и пазарните сили в Съюза.

Като цяло е постигнат известен напредък и в следните области: трафик на хора, закрила на децата, и закрила и интеграция на малцинствата. Ограничен напредък е постигнат в областта на условията при задържане, третиране на хората с увреждания и системата за психическо здраве. радио и телевизионно разпространение.. Необходимо е допълнително действие. В допълнение България следва да осигури стабилност на реформата в държавната администрация.

Беше постигнат допълнителен напредък по отношение на реформата в правосъдната система. Висшият съвет на магистратурата предприе адресирането на фундаменталните предизвикателства, като унифициране на тълкуването и прилагането на закона, подбора на кадри и разпределението на работа. Условието на работа бяха подобрени с инсталирането на модерни информационни системи във всички съдилища и прокуратури. Въпреки това, все още не е осигурено пълно и consistently тълкуване и прилагане на закона във всички съдилища. Някои избрани членове на Висшия съвет на магистратурата продължават да се сблъскват с потенциални конфликти на интереси при разглеждането при инспекции и при индивидуални етични въпроси, които засягат репутацията на ВСМ. Все още не са предприети стъпки за адресиране на недостатъците при управлението на прокуратурата, установени в последния годишен доклад на институцията.

Напредъкът продължи и в борбата срещу корупцията. Наказателна отговорност за юридическите лица бе въведена и бе прието ново законодателство, затягащо правилата за финансиране на политическите партии. Количеството и качеството на надпартийните разследвания от Националната дирекция антикорупция по обвиненията в корупция на високо ниво продължиха да се подобряват. Въпреки това трябва да бъде демонстрирана ясна политическа воля за осигуряване на постоянството и необратимостта на скорошния положителен напредък в борбата срещу корупцията. В Парламента се наблюдават някои опити за значително намаляване на ефективността на подобни усилия. Корупцията продължава да буди безпокойство, особено в рамките на местната власт.

Бе постигнат напредък в последно време по отношение на създаването на разплащателните агенции и Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК).

Въпреки това, по отношение на разплащателните агенции все още се наблюдават редица въпроси за разрешаване, които са свързани с въвеждането в необходимия срок на добре функционираща информационна система, с адекватността на персонала, оборудване и работните помещения, както и с непълността на по-голямата част от процедурите за управление и контрол.

Също така, редица въпроси следва да бъдат адресирани по отношение на ИСАК, свързани с въвеждането в необходимия срок на добре функционираща ИСАК - IT-система с стеснен график за привършване на Системата за идентификация на земеделските парцелите /Географска информационна система (СИЗП/ГИС) и нейното качество. В допълнение, за проверките на място следва да бъде назначен и обучен допълнителен персонал, както и да бъде закупено съответното оборудване, както и наръчниците по процедурата следва да бъдат завършени.

Все още съществува реална опасност, че разплащателните агенции и ИСАК няма да функционират правилно в Румъния при присъединяването. Засилените усилия следва да продължат през целия период преди въвеждането на системата и е необходимо те да бъдат положени също така с цел да се осигури оперативността на ИСАК.

Румъния осъществи добър напредък по отношение на събирането и обработката на мъртви животни и странични животински продукти (ТСЕ). Въпреки това, подробната програма за изграждане на

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

съответстваща система все още продължава. Траен напредък е постигнат по отношение на взаимносвързаността на информационните данъчни системи. Румъния успешно завърши необходимото провеждане на тестове за повечето информационни системи и в момента е на път да покрие задълженията си в тази област.

Гореспоменатите области бяха експлицитно посочени в заключението на доклада от м. май, като нуждаещи се от допълнителен напредък. Заключениеята на мониторинга за другите въпроси, които все още бяха важни през м. май 2006 г. са както следва.

По отношение на други области на достиженията на правото на ЕС значителен прогрес бе постигнат в някои области, като регионална политика, въпреки че усилия по отношение на капацитета за прилагане на Структурните фондове по-специално следва да бъде укрепен, околна среда и правосъдие и вътрешни работи, както и в областта на защита на интелектуалната собственост. Това очертава положение, показващо, че подготовката на Румъния е в ход в повечето от областите на достиженията на правото на ЕС.

Въпреки това, допълнителен напредък е необходим в редица области, като социалната политика и заетост, включваща и здравеопазването, генетично модифицираните организми, автомобилното застраховане, изискванията за капитал от кредитните институции и инвестиционните фирми, изпирането на пари и борбата срещу измамите и корупцията, финансовото управление и контрол на бъдещите Структурни фондове, както и болестите по животните.

Румъния постигна допълнителен напредък по отношение на макроикономическата стабилност и икономическата реформа. Настоящият ход на реформите би й позволил да се справи с конкурентния натиск и пазарните сили в Съюза.

Като цяло бе постигнат известен напредък в следните области: трафик на хора, условия при задържане, реституция на собствеността и защита на децата. Ограничен прогрес бе постигнат по отношение на третиране на хората с увреждания, системата за психическо здраве, както и защита и интеграция на малцинствата. Необходими са допълнителни действия. В допълнение, Румъния следва да осигури стабилност на реформата в държавната администрация и напълно да се приведе в съответствие с външните позиции на ЕС, като Международния наказателен съд.

При присъединяването Комисията ще наблюдава прилагането на достиженията на правото на ЕС, както го прави за всяка друга държава-членка. Както за всяка друга държава-членка, тя ще приложи всички налични средства, съгласно законодателството на ЕС, ако това е необходимо. В допълнение съществуват специфични средства, които се прилагат единствено по отношение на България и Румъния. Те са определени в Договора за присъединяване.

Раздел 3.1. прави преглед на възможните средства, съгласно достиженията на правото на ЕС. Раздел 3.2. представя средствата, основаващи се на Договора за присъединяване. Раздел 3.3. посочва кои специфични придружаващи мерки са предвидени по отношение на настоящото присъединяване на България и Румъния.

Тези средства се състоят от необходимите превантивни и оздравителни действия, които Комисията е задължена да използва за адресиране на всички недостатъци, които биха възпрепятствали правилното функциониране на европейските политики. Те включват предпазни мерки, финансови корекции на европейските фондове, мерки по отношение на политиката на конкуренция и процедури по неизпълнение на задълженията³. Те се основават на достиженията на правото на ЕС.

В допълнение, по отношение на някои въпроси, свързани с правата на човека. Европейският център за наблюдаване на расизма и ксенофобията (ЕЦНРК) ще продължи мониторинга след присъединяването на двете страни по отношение на борбата срещу расизма и свързаната дискриминацията и подпомагане на позитивната интеграция на малцинствата. Полето на действие на ЕЦНРК, което обхваща всички държави-членки, вече обхваща и България и Румъния.

Предпазните мерки, основаващи се на достиженията на правото на ЕС могат да бъдат наложени при присъединяване за всяка държава-членка в различни области на политики на ЕС (транспорт, безопасност на храните, авиационна сигурност и т.н.). Подобни мерки се прилагат дотогава, докато посочените проблеми съществуват. Процедурите по вземане на решения зависят от съответното законодателство на ЕС и затова могат да варират според различните области на политики на ЕС. Например, в достиженията на правото на ЕС се съдържат редица мерки, осигуряващи безопасността на храните в ЕС. За всяка болест по животните или по растенията различните директиви определят мерките, които следва да бъдат предприети, при положение, че някоя болест се появи в настояща или в нова държава-членка. Тези мерки много често се изразяват в забрана за износ на животни или продукти от държава-членка на вътрешния пазар, докато болестта не бъде контролирана или отстранена. Комисията може да вземе решение по отношение на мерките за безопасност на храните след получаване на положително становище от Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните на ЕС чрез квалифицирано мнозинство.

Комисията може да наложи предпазни мерки във връзка с фондовете на ЕС, включително и финансови корекции. Всякакви недостатъци по отношение на правилното използване на фондовете на ЕС могат да забавят разпределянето на средствата или да дадат възможност на Комисията да изиска финансови корекции (т.е. намаляване на бъдещи плащания) или възстановяване на плащанията.

По отношение на земеделските фондове, достиженията на правото на ЕС определят различни видове контрол. Първо, държавите-членки са задължени да имат акредитирани и ефикасни разплащателни агенции, за да се осигури прозрачно управление и контрол на земеделските разходи. Второ, от държавите-членки се изисква също така да поддържат функциониращи системи за контрол, и по-специално функционираща Интегрирана система за администриране и контрол (ИСАК), по отношение на различните плащания на земеделските стопани и за части от разходите по развитие на селските райони именно с цел да се избегнат измамните практики и неправилни плащания. Трето, ако държавите-членки не се справят с прилагането на подобни системи за контрол, Комисията, въз основа на достиженията на правото на ЕС, може да наложи последващи финансови корекции чрез процедури по изчистване на сметките. В подобен случай Комисията ще

отказва да финансира части от земеделските разходи. Последно, ако Комисията заключи, че се наблюдава незачитане на правилата на Общността или неправилно използване на фондовете на ЕС, тя може да спре или временно да намали изплащането на авансови плащания за всеки отделен случай.

По отношение на Структурните фондове, достиженията на правото на ЕС предвиждат четири вида контрол, който може да доведе до финансови корекции. Първо, всяка държава-членка трябва да представи оперативни програми, показващи как фондовете ще бъдат разходвани във всеки един сектор. Тези програми следва да бъдат одобрени от Комисията преди всяко плащане. Никакви авансови плащания не могат да бъдат направени, докато Комисията не приеме формално програмите. Второ, всяка държава-членка трябва да докаже, че е създала адекватни органи за управление, сертифициране и одит. Ако Комисията не счита тези власти за ефикасно функциониращи, няма да бъдат направени никакви междинни плащания. Трето, съответното разпределение на фондове за тези програми може да бъде прекратено, спряно или отменено, ако на базата на одит, направен от Комисията тя заподозре или установи случаи на неизправности или измами, включващи корупционни практики. Последно, в допълнение на изброените предпазни мерки по отношение на европейските фондове могат да бъдат направени финансови корекции в случай на индивидуални или систематични нарушения по време на редовните последващи (ex-post) контроли.

3 В допълнение, в случаите, в които законодателството не е правилно приложено в държава-членка, частни или обществени страни могат да се обърнат към националните съдилища с цел прилагане на законодателството на ЕС и като крайна стъпка – към Съда на Европейските общности, като техните правителства рискуват да бъдат осъдени.

В Договора за присъединяване съществуват три вида предпазни мерки: предпазни мерки, свързани с икономиката, вътрешния пазар и ПВР⁴, които могат да бъдат наложени до три години след присъединяването. Последните две могат да бъдат задвижени преди присъединяването. Веднъж въведени, подобни мерки ще бъдат прилагани, докато Комисията реши да отмени мерките след разрешаването на повдигнатите проблеми.

В допълнение, съществуват и два вида преходни мерки, които са също подчертани по-долу.

Икономическата предпазна клауза може да бъде наложена с цел адресиране на сериозни икономически трудности в настояща или в нови държави-членки след присъединяване.

Предпазната клауза по вътрешен пазар може да бъде наложена, когато нова държава-членка причини или заплашва да причини сериозно нарушаване на функционирането на вътрешния пазар. Комисията може да предприеме съответните мерки, като изключването на въпросната държава от преимуществата, произтичащи от определени правните разпоредби в областта на вътрешния пазар. Тази предпазна мярка предпазва вътрешния пазар в най-широк смисъл; т.е. не само по отношение на четирите свободи, но също така и по отношение на секторните политики (като конкуренция, земеделие, транспорт, телекомуникации, енергетика и т.н.), дотолкова доколкото те имат презгранично действие.

Предпазната мярка в областта на правосъдието и вътрешните работи дава възможност за едностранно спиране от страна на сегашните държави-членки на задълженията им в областта на съдебното сътрудничество със засегнатата държава както по гражданско-правни, така и по наказателно-правни въпроси, дотолкова доколкото правните инструменти, попадащи под принципа на взаимно признаване са засегнати. Тя може да бъде наложена в случай, че се наблюдават сериозни недостатъци или опасности в тези две области.

В допълнение, съществуват преходни мерки в Договора за присъединяване. Първата категория се състои от мерки, които са били договорени по време на преговорите за присъединяване в редица области, за да се избегнат възможни регионални или секторни нарушения както в нови, така и в стари държави-членки. Например, свободното движение на работници от нови държави-членки може да бъде ограничено от държавите-членки за период до седем години след присъединяването. Достъпът до националните пътни транспортни пазари (каботаж) бе временно ограничен.

В заключение, Договорът за присъединяване предвижда втора категория от преходни мерки, които Комисията може да предприеме⁵ в срок от 3 години след присъединяването по отношение на ветеринарните, фитосанитарните правила и правилата за безопасност на храните. Тези мерки целят да предпазят, например, несъответстващи предприятия, произвеждащи храни да продават техните продукти на вътрешния пазар по време на преходния период от максимум три години. По време на този период такива предприятия имат правото да произвеждат стоки, обозначени със специален етикет и единствено за националния пазар. След преходния период те следва да отговорят на правилата на ЕС или да бъдат затворени.

4 Респективно членове 36, 37 и 38 от Акта за присъединяване.**5** Член 42 и приложения VI и VII от Договора за присъединяване.

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

Въз основа на заключенията в настоящия доклад, Комисията ще предприеме оздравяващи мерки там, където е необходимо с цел да се осигури функционирането на политиките на ЕС. Това се отнася до случаи в областта на безопасността на храните, въздушната безопасност, земеделските фондове на ЕС и правосъдие и борба срещу корупцията, така както са описани по-долу. В случай, че бъдат идентифицирани други недостатъци преди или след присъединяване, подходящи мерки ще бъдат съответно предприети с цел да се осигури правилното функциониране на политиките на ЕС.

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

Докладът показва, че все още е необходим допълнителен напредък в областта на съдебната реформа и борбата срещу организираната престъпност и корупцията. Комисията ще създаде механизъм за сътрудничество и оценка на напредъка в тези области след присъединяването. Той се основава на членове 37 и 38 от Акта за присъединяване.

Както България, така и от Румъния ще представят редовно доклади по отношение на напредъка, свързан с изпълнението на специфичните показатели, посочени по-долу. Първият доклад следва да бъде предоставен до 31 март 2007 г. Комисията ще предостави вътрешна и външна експертиза с цел сътрудничество и да осигури насоки в процеса на реформи за оценка на напредъка. След това Комисията ще предостави на Европейския парламент и на Съвета доклад до м. юни относно напредъка, постигнат от двете страни при изпълнението на специфичните показатели. Докладът на Комисията ще оцени дали показателите са били спазени, дали се нуждаят от допълнителна промяна и може да поиска допълнителни доклади за напредъка, ако това е необходимо. Механизмът ще съществува дотогава, докато показателите бъдат постигнати.

Ако някоя от държавите не изпълни показателите по подходящ начин, Комисията ще приложи предпазните мерки от Договора за присъединяване. Те водят до спиране на задължението на сегашните държави-членки да признават онези решения или да изпълнят заповедите, издадени от съдилищата или прокурорите на която и да е от двете страни, попадащи под принципа на взаимното признаване.

Въз основа на констатациите в настоящия доклад, показателите, които трябва да бъдат постигнати са, както следва:

България:

- приемане на промени в Конституцията, които да премахнат всякакво двусмислие по отношение на независимостта и отчетността на съдебната система;
осигуряване на по-прозрачен и ефикасен съдебен процес, чрез приемане и прилагане на нов закон за съдебната власт и нов гражданскопроцесуален кодекс. Докладване на въздействието на тези нови закони, както и на наказателнопроцесуалния и административнопроцесуалния кодекси, особено в досъдебната фаза;

- продължаване на реформата в съдебната система с цел да се увеличи професионализма, отчетността и ефикасността. Оценка на въздействието на тази реформа и ежегодно публикуване на резултатите;

- извършване и изготвяне на доклади относно професионални и безпристрастни разследвания по твърдения за корупция по високите етажи на властта. Да се докладва за вътрешни инспекции в държавните институции и за публикуването на имуществените декларации на лица, заемащи висшите държавни длъжности;

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

- предприемане по-нататъшни мерки за превенция и борба срещу корупцията, по-специално на границите и в местните власти;

- прилагане на стратегия за борба с организираната престъпност, като се наблегне върху тежката престъпност, изпирането на пари, както и върху системното конфискуване на имущество на престъпници. Да се докладва за нови и текущи разследвания, обвинения и присъди в тази област.

Румъния:

- осигуряване на по-прозрачен и ефикасен съдебен процес, по-специално чрез увеличаване на капацитета и отчетността на Висшия съвет на магистратурата. Да се докладва въздействието на новите граждански и наказателно-процесуални кодекси;

- създаване, както е предвидено, на агенция за интегритет за проверка на имущество, несъответствия и възможни конфликти на интерес, и за издаване на задължителни решения, на основание на които могат да бъдат налагани разубеждаващи санкции;

- стъпвайки на вече постигнатия напредък, да се продължи с извършването на професионални и безпристрастни разследвания по твърдения за корупция по високите етажи на властта;

- да се предприемат по-нататъшни мерки за превенция и борба срещу корупцията, по-специално в местната власт;

Комисията ще приеме решение за прилагане и определяне на условията и реда на този механизъм след консултации с държавите-членки. То ще влезе в сила на 1 януари 2007 г. Този списък от показатели ще бъде изменен в случай, че някоя от страните изпълни един или повече от показателите преди присъединяване.

Комисията ще вземе решение по този мониторингов механизъм след провеждане на консултации с държавите-членки. Той влиза в сила от 1 януари 2007 г.

В България и в Румъния съществува реална опасност, че ИСАК няма да функционира правилно в при присъединяването. И в двете страни графикът за завършване на такава правилно функционираща ИСАК е много стеснен поради късното начало на подготвителните работи. В резултат съществува опасност да не бъде достигнато необходимото качество на работата, която следва да бъде извършена.

Земеделските фондове, покрити от ИСАК съставляват най-голямата част (около 80 %) на земеделските разходи на България и Румъния и затова правилно функционираща ИСАК е от изключителна важност.

За разрешаването на тези опасности е необходим механизъм, който да дава възможност за приемане на бъдещо решение относно мерките, свързани с правилното използване на земеделските фондове, обхванати от ИСАК. Подобни мерки са необходими, за да се разреши непосредствения риск от сериозно нарушаване на функционирането на вътрешния пазар при земеделските продукти. Този риск се дължи на особеното естество на земеделските разходи, които следват стриктен времеви график. В допълнение, фондовете, обхванати от ИСАК се характеризират с големия обем на транзакции много скоро след присъединяването.

Те трябва да бъдат управлявани, контролирани и изплащани скоро след присъединяването. В допълнение, ефикасен контрол може да бъде упражнен единствено в ограничен период на въпросната година.

Механизмът, основаващ се на Договора за присъединяване е разписан в регламент, приет едновременно с настоящото съобщение. На практика механизмът дава на двете страни време да извършат необходимата работа за правилното функциониране на ИСАК. Мерките няма да бъдат предприети, ако те успеят да се справят в този срок. За да се изпълни навреме работата са необходими продължителни засилени усилия.

На България и на Румъния към момента е забранено да извършват износ на живи прасета, на свинско месо и определени продукти от свинско месо в Европейския съюз, поради наличието на класическа чума по свинете и в двете страни. По отношение на класическата чума по свинете положението изисква приемането на определени решения от Комисията до датата на присъединяване.

България предостави за формално одобряване План за премахване на класическата чума по свинете при дивите прасета. Приемането на този план ще доведе до интегрирането на България в режима на Общността, който вече е създаден за онези държави-членки, които са засегнати от класическата чума по свинете. Румъния предостави за формално одобряване План за премахване на класическата чума по свинете при дивите и домашни прасета. Въпреки това настоящото положение и в двете страни изисква забраната за търговия на живи прасета, свинско месо и някои продукти от свинско месо в Европейския съюз след присъединяването. Съответните мерки влизат в сила при присъединяването.

И двете страни не отговарят напълно на достиженията на правото на ЕС по отношение на ТСЕ. Ако България и Румъния не бъдат в състояние преди присъединяването да изградят адекватна система за събиране и обработка на мъртви животни и странични животински продукти в техните страни и да приключат с осъвременяването на екарисажите, ще бъдат приети ограничения относно използването на определени животински странични продукти (например за хранене на животни). Тези мерки ще се основават на Акта за присъединяване или на достиженията на правото на ЕС. Те влизат в сила при присъединяването.

Списъкът с български и румънски предприятия, произвеждащи храни от земеделски произход, на които не е позволено да продават продукцията си в другите държави-членки за период от три години, тъй като те все още не отговарят напълно на правилата на ЕС, ще бъде осъвременен към датата на присъединяването. Осъвременените списъци ще включват, ако това е необходимо, и други несъответстващи предприятия. Тази процедура се основава на преходните мерки, предвидени в Акта за присъединяване.

В допълнение, специфични преходни мерки, основаващи се на член 42 от Акта за присъединяване могат да се окажат необходими за приемане в областта на млякото поради разликата между способността за преработка на съответстващото предприятие и наличието на съответстващо сурово мляко. Тези мерки ще предотвратят продажбата на някои продукти, направени от това несъответстващо сурово мляко в другите държави-членки.

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

С оглед сериозните недостатъци, идентифицирани от Европейската агенция за авиационна безопасност (ЕААБ) и Обединените авиационни власти (ОАВ) в областта на авиационната сигурност, ОАВ отказаха на България взаимното признаване в рамките на системата на ОАВ в съответните области на безопасност, и по-точно на летателната годност, техническото обслужване, операции и лицензиране на екипажите. С цел да се отговори на европейското законодателство, България следва да предложи коригиращ план за действие, за да се отстранят всички недостатъци и да го приложи по стриктен график в тясно сътрудничество и под ръководството на ЕААБ. Инспекция от ЕААБ ще бъде проведена във възможно най-кратки срокове преди присъединяването с цел да провери прилагането на този план. В случай че България не предприеме необходимите коригиращи действия, съществува опасността Комисията, по своя инициатива или по молба на държава-членка да ограничи достъпа до вътрешния авиационен пазар. Също така, регистрирано българско въздухоплавателно средство, което не отговаря на правилата на ЕС за безопасност на гражданската авиация може да бъде подложено на подходящите предпазни мерки въз основа на достиженията на правото на ЕС. В допълнение, български въздушни превозвачи, не отговарящи на изискванията, могат да бъдат добавени в „черния списък“ на забранените авиационните превозвачи в ЕС, които не могат да летят във, над и извън въздушното пространство на Общността.

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

България и Румъния подадоха молби за членство в ЕС през 1995 г. и преговорите за присъединяване с двете страни започнаха през м. февруари 2000 г. През 2002 г. Европейският съвет оповести своята цел да приветства България и Румъния в Европейския съюз през 2007 г., при условие, че те постигнат необходимия напредък при изпълнение на критериите за членство. Преговорите за присъединяване приключиха през м. декември 2004 г. Договорът за присъединяване бе подписан през м. април 2005 г.

България и Румъния положиха значителни усилия, за да приключат своята подготовка за членство в ЕС след оповестяването на Доклада на Комисията през м. май. България и Румъния са достатъчно подготвени, за да отговорят на политическите, икономическите и критериите, свързани с достиженията на правото на ЕС към 1 януари 2006 г.

Много от предизвикателствата, посочени в Доклада от м. май бяха адресирани. Редица секторни въпроси бяха разрешени. Наблюдава се и известен напредък в областите на съдебната реформа и на борбата срещу корупцията, изпирането на пари и организираната престъпност, но са необходими осезаеми резултати.

Настоящият доклад идентифицира онези въпроси, които изискват допълнителна работа. Той привлича вниманието към разпоредби от достиженията на правото на ЕС и на Договора за присъединяване, които са определени, за да предпазят правилното функциониране на европейските политики и институции след присъединяването. В съответствие с констатациите на настоящия доклад, Комисията, след проведени консултации с държавите-членки ще създаде механизъм за сътрудничество и оценка в областите на съдебната реформа и борбата срещу корупцията, изпирането на пари и организираната престъпност. За тази цел бяха установени показатели, които се отнасят до определени обстоятелства във всяка страна.

Комисията прие необходимите правни разпоредби, за да осигури правилното управление на земеделските фондове на ЕС. Докладът подчертава, че съществуващите правила съдържат необходимите гаранции за правилното управление на Структурните фондове на ЕС, както и на други програми.

В областта на безопасността на храните са приети някои специфични мерки. Към настоящия момент някои животни и животински продукти не могат да бъдат изнасяни от България и Румъния в ЕС поради наличие на болести по животните. Тези ограничения ще продължат и след присъединяването, ако това е необходимо.

В областта на авиационната безопасност специфични мерки ще са необходими за българските самолети и превозвачи.

Като цяло, България и Румъния положиха задълбочени усилия с цел да адаптират законодателствата си и администрациите си към законите и правилата на Европейския съюз. Това в голяма степен им позволи да се приведат в съответствие с господстващите стандарти и практики в

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

Европейския съюз. Стабилна подкрепа от ЕС ще бъде на разположение с цел адресирането на оставащите въпроси. В достиженията на правото на ЕС и в Договора за присъединяване съществуват достатъчни гаранции, за да се осигури правилното функциониране на политиките на ЕС и неговите институции. В резултат на постигнатия напредък България и Румъния ще бъдат в състояние да приемат правата и задълженията, произтичащи от членството в Европейския съюз от 1 януари 2007 г. Комисията очаква да приветства България и Румъния като пълноправни членки на Европейския съюз на тази дата.

1. Въпросите, подчертани в заключенията от Доклада през м. май 2006 г., които се нуждаят от допълнителни действия

1.1 Политически критерии

Правосъдна система

България продължава да постига напредък при реформирането на съдебната система. Народното събрание насрочи измененията на Конституцията за премахване на неяснотите, свързани с независимостта на съдебната власт и отчетността на съдебната система.

През м. юни 2006 г. Висшият съдебен съвет прие Наредба за провеждане на конкурси и оценка на магистрати в съответствие със Закона за съдебната власт. Този акт определя критериите и процедурата за оценка на професионалните и етични качества на магистратите. Той предвижда конкурсите да се провеждат за всеки пост. ИТ системата в съдебната система за случайно разпределение на делата между съдиите е налице в по-голямата част от съдилищата. Продължават усилията за по-нататъшно укрепване на ИТ системата в съдебната власт. Продължава гладкото провеждане на обучението, организирано от Националния институт на правосъдието.

Редица промени напоследък бяха въведени в наказателните процедури. Продължава гладкото прехвърляне на отговорността от следователите към дознателите. Прокурорите започнаха да поемат водещата част в разследванията в досъдебната фаза. Новосъздадена работна група извършва мониторинг върху функционирането на новия Наказателно-процесуален кодекс. Нейната цел е да събира информация за практическото изпълнение на новия кодекс и да идентифицира възможни проблеми. Бързата процедура ускори наказателните производства в редица дела. Управленческите структури в Прокуратурата са подобрени и бяха положени усилия за засилване на отчетността и отговорността на отделните прокурори. Специализираният отдел за борба с корупцията и организираната престъпност беше допълнително засилен и понастоящем разполага с приблизително 80 обучени прокурори. Това засилва ефективността в борбата с организираната престъпност и корупцията в рамките на съдебната система.

Главният прокурор удължи сроковете, които почти изтичаха за справяне с изоставащите до голяма степен разследвания. Вътрешният инспекторат във Върховната касационна прокуратура, който се бори с неправомерното поведение на магистрати, е засилен. През м. май 2006 г. управителният съвет на Асоциацията на прокурорите в България изиска всички членове на асоциацията да публикуват в своите годишни декларации доходите и собствеността си, които се изпращат до Сметната палата в съответствие със Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности. Главна прокуратура публикува резултатите от първия етап на одита на прокурорската служба. Те включват сериозни случаи на непрофесионално поведение на прокурори, които са приключили дела без солидна юрисдикция. Инициирани са дисциплинарни мерки срещу лицата, отговорни за това.

Започна подготовка за въвеждане на Административнопроцесуалния кодекс. Разработват се мерки

за обучение и започна подготовка за входящ изпит за 315 административни съдии. Първоначално придобитият опит в новата система за правна помощ е позитивен. Налице е достатъчен брой акредитирани юристи, както и адекватен бюджет. Прилагането на Закона за частните съдебни изпълнители продължава и първите частни съдебни изпълнители са вече назначени.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Необходимите изменения на Конституцията за отстраняване на определени неясноти, свързани с независимостта на съдебната власт и отчетността на съдебната система, трябва да бъдат приети.

Съставът и функционирането на Висшия съдебен съвет все още пораждат безпокойство. Членове на Висшия съдебен съвет продължават да упражняват други професионални дейности (в повечето случаи като ръководители на съдилища или прокуратури) и следователно не могат да полагат усилията си през цялото време. Вземането на решения относно дисциплинарни мерки от страна на Висшия съдебен съвет често се забавя. Няма правни разпоредби за отстраняване от работа на магистрати, които подлежат на вътрешно дисциплинарно разследване. Магистрат, който е член на Висшия съдебен съвет, и за когото е констатирано, че е извършил дисциплинарно нарушение не може да бъде отстранен от Висшия съдебен съвет. Следователно остава безпокойство, свързано със способността на Висшия съдебен съвет да действа като достоверен и ръководен орган за насърчаване на най-висшите етични стандарти в българската съдебна система. След приемане на Наредбата за провеждане на конкурси и оценка на магистрати трябва да продължат усилията, за да се гарантира нейното строго прилагане.

Досега мониторинговият механизъм на новия Наказателно-процесуален кодекс е до голяма степен неефективен. Механизмът трябва да бъде по-добре опознат и използван от магистратите, особено в местните съдилища. Повечето трудности, свързани с прилагането на новия Наказателно-процесуален кодекс, се отнасят до неговите прекалено тромави процедури, нереалистични срокове за разследване на тежки престъпления и за насрочване на съдебни заседания, и не на последно място до законовите ограничения за свидетелстване от страна на полицаи в съда. Също така все още има изоставане на дела, които са инициирани по силата на предходно действащия Наказателно-процесуален кодекс.

По отношение на досъдебната фаза е необходимо повече обучение за дознателите. Вътрешен одит в Прокуратурата разкри редица нарушения, свързани с законосъобразността на решенията и спазването на сроковете. В някои случаи беше констатирано, че прокурори неправомерно са оставяли неразгледани определени дела. На сериозните недостатъци в одита относно функционирането на Прокуратурата трябва да бъде обърнато подходящо внимание от страна на отговорните власти чрез устойчиви мерки, които да гарантират отчетност и професионално поведение от страна на прокурорите. Софтуеър за случайно разпределение на делата между прокурорите, подобен на този, който вече се използва за съдиите, трябва да бъде разработен, за да гарантира безпристрастност. Необходимо е бъде назначен съответния персонал, така че съдилищата да може да бъдат оперативни, както е предвидено от 1 март 2007 г.

Съществува известно закъснение в приемането на новия Граждански процесуален кодекс. Новият Закон за частните съдебни изпълнители все още не е подобрил значително изпълнението на съдебните решения. Процесът по назначаване на частни съдебни изпълнители не е завършен, а обучението е в ранна фаза. Антикорупционните отдели във Висшия съдебен съвет и в Прокуратурите трябва да бъдат допълнително засилени и защитени от неправомерно влияние.

Като цяло е осъществен известен напредък от м. май до сега. Въпреки това, както беше посочено, редица важни въпроси все още се нуждаят от допълнително подобрене.

Антикорупционни мерки

България продължи да извършва напредък в борбата с корупцията. Като част от програмата за прилагането на стратегията за прозрачно управление и за превенция и противодействие на корупцията, бяха приети изменения в Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности през м. август 2006 г. Те ще влязат в сила през м. януари 2007 г. Законът оправомощава Сметната палата, с помощта на други обществени органи, да извършва инспекции за потвърждаване на точността на декларациите, изпратени до Сметната палата от лица, заемащи висши държавни длъжности. Също така наскоро приети изменения разшириха обхвата на лицата, задължени да декларират имуществото си. Всички министри са публикували своите имуществени декларации в Интернет.

През м. август 2006 г. бяха приети изменения в Закона за политическите партии. Тези изменения предвиждат членовете на управителните и контролните органи на политическите партии да декларират своето имущество в страната и чужбина, както и приходите и разходите си в Сметната палата. Политическите партии трябва да обявяват своите дарители, както и вида и стойността на даренията. Освен това, сега политическите партии също така трябва да изпращат до Сметната палата списък с организациите (с нестопанска цел), в които участват техни висши членове. През м. септември 2006 г. Сметната палата обяви публично резултатите от подробния одит на финансовите дейности и управление на собствеността на политическите партии.

В съответствие със Закона за администрацията инспекторати, пряко подчинени на министъра, са създадени във всички министерства и повечето държавни агенции. Тези инспекторати може да предлагат дисциплинарни и законови мерки срещу персонала в случай на неправомерно поведение. Главен инспекторат е създаден в рамките на Министерски съвет, който докладва на министър-председателя. Той отговаря за координиране и подпомагане на дейностите на инспекторатите в министерствата. Главният инспекторат е секретариат на Антикорупционната комисия. Съставът на Комисията понастоящем е увеличен. Лица за контакт, които получават докладите относно корупцията, са създадени в много държавни органи. Разработен е план за провеждане на антикорупционно обучение за приблизително 50 000 длъжностни лица от всички нива на администрацията. Предприети са също така различни други превантивни мерки. Те включват горещи телефонни линии, кутии за оплаквания, както и опростени процедури за

гражданите, които да се обръщат към местните власти. В рамките на гранична полиция са приети разпоредби за намаляване на риска от корупция чрез случайни промени на работните часове и мястото на работа. Проучването на персонала, както и обучението и въвеждането на превантивни мерки и добри практики са в ход в Министерството на вътрешните работи. Продължава по-активното отношение на Главния прокурор относно исканията за снемане на имунитет на членове на Парламента. От м. май 2006 г. до сега беше снет имунитета на двама членове на Парламента.

България ратифицира Конвенцията на ООН срещу корупцията. Изменения на Закона за съсловните организации на лекарите и на лекарите по дентална медицина бяха приети през м. август 2006 г. с цел налагане на по-тежки санкции за нарушения на професионалната етика.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Секретариатът към Антикорупционната комисия все още не е напълно оперативен. Координирането на антикорупционната стратегия остава непълно, а участващите в нея органи са прекалено разпръснати.

Мерките за насърчаване изпращането на сигнали са все още неадекватни. Инспекторатите в рамките на държавната администрация все още не са достатъчно независими и техните институционални компетенции е необходимо да бъдат укрепени. Освен това анонимността на съобщенията не винаги може да се гарантира, тъй като телефонните номера могат да се регистрират. По отношение на дисциплинарите санкции вследствие на твърдения за корупционна дейност не е предоставена пълна и надеждна статистика относно естеството на нарушенията и наказанията. Агенциите за събиране на данъци и такси, Агенция „Митници“ и Изпълнителна агенция „Пътища“, както и службите за ветеринарна инспекция и местното управление са особено податливи на корупционни практики. Необходими са допълнителни стъпки за превенция на корупцията по гранично-пропускателните пунктове, включително кампании за информираност на шофьори на камиони и чести потребители. Разпоредбите за гранично-пропускателните пунктове се нуждаят от допълнително преразглеждане, за да се засили ефективността и да се ускорят процедурите.

До сега малко конкретни резултати се появиха от разследването и преследването на случаи на корупция. Що се отнася до корупцията по високите етажи на властта съществуват все още малко обвинения и присъди, свързани с висши фигури и малко информация относно нивото на санкциите. Съвсем малко разследвания на твърдения за неетично поведение на магистрати са довели до преследване и произнасяне на присъди. Като цяло е осъществен известен напредък от доклада от м. май. Въпреки това, както беше посочено по-горе, немалко важни въпроси остава да бъдат решени.

1.2 Критерии на достиженията на правото на Европейски съюз (acquis)

Борба с организираната престъпност, измамите и корупцията

България осъществи напредък в полицейското сътрудничество и борбата с организираната престъпност. Новият наказателно процесуален кодекс е въведен. Той включва нови техники за разследване за борба с организираната престъпност и подбор и обучение на полицейски служители със следователски правомощия. Главна дирекция за борба с организираната престъпност (ГДБОП) понастоящем има висококвалифициран персонал. През м. юли 2006 г. Закон за издаване, приемане и изпълнение на решения за замразяване на имущество или обезпечаване на доказателства беше приет в изпълнение на решение на Съвета относно изпълнението на заповеди за замразяване на имущество или обезпечаване на доказателства в ЕС.

Сътрудничеството със съседните страни и държавите-членки на ЕС в разбиването на международните престъпни мрежи продължава. Борбата с организираната престъпност получи повече политическо внимание и някои правоприлагащи агенции станаха по-активни в тази сфера. Някои успешни действия са регистрирани срещу престъпни мрежи, които се занимават с трафик на хора, наркотични вещества и фалшифициране на валута, в някои случаи в сътрудничество с държави-членки на ЕС. Няколко мерки бяха предприети за разкриване на връзки между правоприлагащите органи и групите на организирана престъпност. Отчасти действат схеми за защита на свидетелите. Договорености за сътрудничество относно защита на свидетелите бяха сключени с Бивша югославска република Македония и Съединените американски щати.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

По отношение на новия Наказателно-процесуален кодекс съществуват недостатъци както беше подчертано в раздела за съдебната реформа. В допълнение на това броят на специализирания персонал, който провежда полицейските разследвания трябва да бъде увеличен и е необходимо повече обучение на дознателите. Защитата на данните и третирането на конфиденциална информация не винаги са адекватни, което възпрепятства международното сътрудничество. Следва да бъде създадена съвременна и последователна система за статистика на престъпленията, която да позволява България да извършва по-отблизо мониторинг и анализ на текущата ситуация и тенденции.

Поръчковите убийства на хора рядко са последвани от успешни разследвания и повдигане на обвинения. Незаконното притежаване на огнестрелно оръжие остава проблем. Броят на случаите на успешно повдигане на обвинения свързани с повдигане на обвинение, свързани с трафик на хора, контрабанда на наркотици, изпирание на пари, фалшифициране на стоки, валута и документи все още е нисък. Организираната престъпност продължава да е проблем. Сътрудничеството трябва да бъде засилено между ГДБОП и финансовите институции, Европол и съответните служби в чужбина. Българското законодателство предвижда правни средства необходими за разследване и повдигане на обвинение на организираната престъпност. Въпреки това, все още за необходими значителни резултати.

Като цяло, бяха въведени някои механизми, което би следвало да улесни борбата с организираната престъпност. Въпреки това, все още има недостатъчно осезаеми резултати при разследването и повдигане на обвинения в случаите на организираната престъпност.

Изпиране на пари

България извърши известен напредък в борбата с изпирането на пари. Законодателството свързано с изпирането на пари до голяма степен е в съответствие с достиженията на правото на ЕС. През месец юни 2006 г., Законът за мерките срещу изпирането на пари беше изменен, за да отрази изцяло изискванията на Втора директива на ЕС срещу изпирането на пари. Преразгледаните препоръки от Финансовата група за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма също са взети предвид. Предприети са, също така, различни инициативи с цел подобряване правоприлагането и сътрудничеството на правоприлагащите органи: обучение на следователи и прокурори, нови организационни структури в рамките на полицията и прокуратурата и подобряване на междуинституционалното сътрудничество в рамките на правоприлагащите органи.

Положително развитие може да се отчете относно отговори на международни искания за сътрудничество и операции срещу дейности свързани с изпиране на пари от чужди граждани. Агенцията за финансово разузнаване продължава да бъде адекватен административен орган анализирайки отчети за съмнителни сделки.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Ефективно прилагане на законодателството все още е ограничено при липса на осезаеми резултати по отношение на правоприлагане и повдигане на обвинение. Кампании за информираност на всички юридически лица податливи на риска за изпиране на пари трябва да бъдат провеждани и техният надзорен капацитет трябва да бъде повишен. Ефективността от борбата с изпиране на пари продължава да е сериозно възпрепятствана от корупция и организирана престъпност.

Като цяло, България постигна известен напредък в тази област, България все още трябва да демонстрира своята способност да постигне осезаеми резултати по отношение на правоприлагането и повдигането на обвинения по случаи с изпиране на пари.

Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК)

Добър напредък е постигнат напоследък по отношение на създаване на Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК). Софтуерът за информационната система на ИСАК е разработен и понастоящем се изпитва, а хардуерът на информационната система е инсталиран. Създаден е подробен план по отношение на проверки на място, персоналят е назначен и обучен, закупено е оборудване и са създадени процедурни наръчници. Съществени допълнителни ресурси са осигурени за работата свързана със създаването на Система за идентифициране на земеделските

парцели/Географска информационна система (СИЗП/ГИС), които ускориха значително работата.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Като резултат от краткия срок за завършване, Системата за идентифициране на земеделските парцели/Географска информационна система (СИЗП/ГИС) и качеството на извършената работа могат да бъдат поставени на риск. Също така съществува забавяне на установяване на връзка между Регистъра на земеделските производители и СИЗП/ГИС. Като цяло, все още съществува риск ИСАК да не функционира правилно до присъединяването. Устойчиви, и в някои области, засилени усилия ще е необходимо да бъдат положени, за да се осигури оперативност на ИСАК.

Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ) и страничните животински продукти

Значителен напредък също е отбелязан за събирането и обработването на мъртви животни и странични животински продукти (рискова категория 1, 2 и 3). България е създала технически капацитет за обработка в екарисаж в съответствие с изискванията на ЕС. Тя също предвижда необходимата система за събиране на този материал от стопанствата или заводите и средства за ефикасен надзор над процедурата на изхвърляне. Унищожаването на продуктите от обработка в екарисаж, месокостно брашно се предвижда да бъде извършвано чрез изгаряне. Другата мазнина, продукт от обработка в екарисаж се използва в екарисажите като заместител на гориво.

Настоящите два екарисажа са разположени наблизо един до друг в североизточна България. Въпреки че, понастоящем наличния капацитет за обработка в екарисаж е достатъчен, България все още планира да изгради трети екарисаж, за да осигури по-равномерно разпределение на капацитета за обработка в екарисаж в страната и да използва модерни съоръжения. По отношение на нискорисковия материал (категория 3), заводите имат избор да изпратят продуктите или в екарисажи или в заводи регистрирани или одобрено да обработват такива материали в съответствие с изискванията и процедурите на ЕС. България е в съответствие с оборудването на всички съществуващи заводи, включени в търговията и допълнителна обработка на материали от категория 3. Всички тези съществуващи заводи бяха инспектирани и регистрирани, или съответно одобрени.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

България все още се нуждае от подобряване на всички правоприлагащи аспекти и да продължи изпълнението на систематични (насрещни) проверки на всички нива, включително въвеждане на Система за анализ и контрол на критичните точки (НАССР). Като цяло съществува риск системата за екарисажна обработка да не бъде напълно оперативна при присъединяването.

Финансов контрол върху разходите за структурни действия

Добър напредък беше извършен по отношение на процеса на акредитиране по Системата на

разширена децентрализация (EDIS) за предприєдинителните финансови инструменти ФАР и ИСПА. България предприе специфични мерки, като приемане на правителствено решение за назначаване на допълнителни наблюдатели в съответните институции; тя продължава процеса на назначаване и провежда интензивни програми за обучение за персонала по ключови релевантни области. Беше подписан Меморандум за разбирателство между Министерството на финансите и съответните отраслови министерства, което следва да подобри сътрудничеството и да даде възможност за ускорено получаване на акредитация по ФАР и ИСПА.

България понастоящем е необходимо да продължи интензивно своите усилия чрез приключване на текущия процес по назначаване и обучение, както и чрез провеждане на допълнителни всеобхватни програми за обучение за експерти от изпълнителните агенции относно националното законодателство за обществените поръчки и процедури и чрез подготовка на съответните допълнителни ръководства.

Настоящият ход на подготовка следва да даде възможност за завършване на акредитирането по ИСПА до края на годината за някои от съответните изпълнителни органи, но поне в един случай, акредитиране няма да бъде препоръчано. По отношение на процеса на акредитиране по ФАР са необходими допълнителни усилия, за да се постигне целта.

2. Други проблеми, които по които имаше нужда от напредък през м. май 2006 г.

2.1 Политически критерии

Трафик на хора

Постигнат е напредък в тази област. Продължителното сътрудничество с държави-членки в борбата с трафика на хора доведе до разбиване на една мрежа. През м. август 2006 г. Наказателният кодекс беше изменен и сега също дефинира трафика на бременни жени, с цел продажба на детето, като отделно престъпление.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Не е осигурена функционираща служба към Националната комисия за борба с трафика на хора. Нейният секретар подаде оставка през м. юли 2006 г. България остава страна на транзит и произход на трафик на хора. Трафикът с новородени деца, включващ бременни жени, които раждат в чужбина не е спрял. Отсъствието на надеждни механизми за регистриране води до липсата на ясна информация за жертвите на трафик и броя на изчезналите хора. Прилагането на Закона за българските документи за самоличност остава незавършено. Прилагането на програмата за защита на свидетелите е ограничено. България взе още не е подписала Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора. Като цяло, е постигнат ограничен напредък по отношение на борбата с трафика на хора.

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

Лошо отношение по време на предварително задържане и условия в затворите

Проблемите, посочени в Доклада от м. май 2006 г. в областите на условията в затворите, отношението към лицата в центровете за задържане и затворите и спазването на задълженията съгласно международните конвенции, остава да бъдат решени.

Закрила на детето

Постигнат е напредък в областта на закрилата на детето. През м. май 2006 г., беше създадено специализирано звено в Инспектората към Агенцията за социално подпомагане с цел да упражнява надзор и мониторинг върху институциите за възрастни хора и деца. През м. юни 2006 г. започна мониторинг на програмата „Асистенти на хора с увреждания“. В рамките на тази програма се осъществява също обучение на родители на деца с увреждания. Правилникът за прилагане на Закона за социално подпомагане, бе изменен, с цел да се улесни развитието на алтернативни услуги за деца. Продължава мониторинга върху домовете за деца с увреждания.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

В много институции, условията на живот и санитарните условия остават на много ниско ниво. Създаденото специализирано звено в Инспектората към Агенцията за социално подпомагане, трябва да бъде доразвито, за да може да осъществява задоволително ниво на мониторинг. Трябва да бъдат предприети подходящи мерки в отговор на резултатите от мониторинга.

Система за грижи за хора с физически и психически увреждания

Постигнат е ограничен напредък. Предприети са някои стъпки, по-специално с цел подобряване на прозрачността при разпределението на отговорностите между Министерството на здравеопазването и Министерството на труда и социалната политика.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Нужно е да бъде засилена работата на Агенцията за хората с увреждания, като институция, отговорна за планирането и изпълнението на националната политика по отношение на хората с увреждания. Все още са необходими съществени усилия, за да се осигури подобрене на условията на живот в институциите. Също така са нужни усилия, за да се осигури предотвратяване на по-нататъшна институционализация, както и за осъществяване на дейностите, залегнали в Националния план за действие към Политиката за психично здраве на Република България 2004-2012 г. Съществуващите проекти и приоритети не отговарят задоволително на нуждите на хората в институциите.

Закрила и интеграция на малцинствата

Беше постигнат известен напредък по отношение на интеграцията на ромите. През м. май 2006 г. беше стартирана програма за ограмотяване и обучение на роми „От социални помощи към заетост“. Тя цели да осигури основно професионално обучение за безработните роми. Освен това, членове на ромската общност бяха наети по тази програма, предимно за обновяване на инфраструктурата.

През м. май 2006 г., беше определен координатор на инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“. България пое председателството на инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“ за една година. Организирант се редовни мониторингови срещи за преглед на изпълнението на програмата. Административния капацитет на Комисията за защита от дискриминация беше засилен чрез назначаване на допълнителни служители. Продължи прилагането на мерки за професионално и друго обучение за уязвими групи. Допълнително обучение беше осигурено за служители на Дирекцията „Етнически и демографски въпроси“, в Министерски съвет.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Длъжностните характеристики и бюджета за помощник-учителите не са окончателно определени. Мерките за интегриране на ромските деца в училищата трябва да бъдат засилени, за да обхванат висшето образование. Здравният статус на ромското население е нисък и често се появяват огнища на болести, причинени от бедност и липса на хигиена. Много роми продължават да имат ограничен достъп до здравни услуги. Усилията за включване на уязвими групи, и по-специално ромите, в пазара на труда е необходимо да бъдат засилени.

Административният капацитет на Националния съвет за сътрудничество по етническите и демографски въпроси продължава да бъде слаб, особено на регионално ниво. Правителственият подход по отношение на незаконните жилища, принадлежащи предимно на ромската общност е довел до възникване на напрежения. Принудителното извеждане от имоти допълнително увеличи тези напрежения. Допълнителни усилия са необходими за борбата с всички форми на нетолерантност, по-специално чрез цялостно прилагане на действащото в областта на радио- и телевизионното разпространение законодателство и осъществяването на други дейности, целящи борбата с всякакви форми на расизъм, дискриминация или ксенофобия.

2.2 Икономически критерии

Макроикономическа стабилност и дефицит по текущата сметка

В Доклада си от м.май 2006 г., Комисията препотвърди, че България е функционираща пазарна икономика и заключи, че продължилата разумна фискална политика и политика на доходите е била оправдана с оглед увеличаващият се дефицит по текущата сметка. Беше отбелязан напредък в следните области. Фискалната политика остава затегната и излишъкът по общият бюджетен баланс достигна 3,6 % от предвиждания БВП през първите седем месеца на 2006 г. През първата половина

на 2006 г., реалните работни заплати се увеличиха с 1,5% на годишна база, което е по-малко в сравнение с увеличаването на производителността. Растежът на износа на стоки се е увеличи с около 30% през първата половина на 2006 г. и беше по-висок от растежа на вноса. В резултат търговският дефицит започна слабо да намалява през м. май и достигна 21,0% от БВП до края на м. юни. В съответствие с по-ниския търговски дефицит, дефицитът по текущата сметка също намаля през м. юни, за първи път след повече от година. Притокът на нетни преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) продължава да покрива около 75% от дефицита по текущата сметка.

Въпреки това, определени въпроси остава да бъдат решени. Дефицитът по текущата сметка остава висок и се увеличи допълнително от 11,8% в края на 2005 г. до 14,3% през м. юни 2006 г. на годишна база. Това се дължеше главно на по-ниските приходи от туризъм, значително по-ниски текущи трансфери и по-ниския излишък в баланса по статия „доход“. Необходимо е да бъдат поддържани строги макроикономически политики, за да възпират високия външен дефицит.

Приватизация и реструктуриране на промишлеността

В Доклада си от м. май 2006 г., Комисията заключи, че процесът на приватизация и либерализацията и реструктурирането на комуналните услуги са отбелязали добър напредък. Допълнителен прогрес е постигнат в следните области. Процесът на приватизация отново се е ускорил. Продажбата на дружество „Българско речно плаване“ и топлоелектрическата централа във Варна приключи. Процедурите по продажба на някои регионални топлофикационни дружества бяха започнати. Тръжната процедура по продажбата на „България Еър“ стартира през м. юни. Либерализирането на енергийния пазар продължи с понижаване на прага за преки договори между по-големи потребители и доставчици.

Въпреки това, определени въпроси остава да бъдат решени. Процесът на приватизация, както беше предвиден от правителството, трябва да бъде завършен. Стратегията за приватизация на „Параходство Български морски флот“ все още се преразглежда от Министерския съвет. Разделянето на Националната електрическа компания и на „Булгагаз“ и либерализиране на пазарите на газ и електричество остават да бъдат завършени до присъединяването. Необходимо е усилията за подобряване на финансовото положение на железопътните дружества да продължат.

Бизнес среда

В Доклада си от м. май 2006 г., Комисията заключи, че се изискват по-нататъшни подобрения във функционирането на съдебната система и по-нататъшно облекчаване на регулаторното бреме за бизнеса. Ограничен напредък беше отбелязан в следните области. Законопроектът за Граждански процесуален кодекс беше представен в Парламента през м. май. През м. май бяха приети изменения в законодателството в областта на несъстоятелността. През м. юни Съветът за икономически растеж прие План за действие за цялостно въвеждане на принципите на по-доброто

регулиране, включително преглед на най-проблемните разпоредби, които са в сила понастоящем.

Въпреки това определени въпроси остава да бъдат решени. Необходимо е Законът за търговския регистър да бъде изцяло приложен и електронният търговски регистър да стане изцяло действащ. Необходимо е да бъдат направени усилия за продължаване облекчаването на регулаторното бреме и да се адресират тези разпоредби, които създават най-големи пречки пред осъществяването на бизнес. Необходимо е оценката за регулаторното въздействие да бъде осъществявана по-систематично. Функционирането на административната и съдебната системи е необходимо да бъде допълнително подобро.

Гъвкавост на пазара на труда

В Доклада си от м.май 2006 г., Комисията заключи, че регулаторната рамка на пазара на труда е необходимо да бъде направена по-гъвкава. Известен напредък беше постигнат в следните области. Измененията на Кодекса на труда от м. май направиха правната уредба относно работното време малко по-гъвкава. За наети лица, които работят на специален договор за полагане на допълнителен труд, максималното работно време за седмица беше увеличено на 48 часа. На тези работници също така им се разрешава да работят повече часове ако дадат писменото си съгласие. Освен това, в някои случаи, максималният референтен период за изчисляването на средните работни часове за седмица беше увеличен на шест месеца.

Въпреки това определени въпроси остава да бъдат решени. Разпоредбите в Кодекса на труда относно работното време и работата по срочен трудов договор остават прекалено рестриктивни. По принцип, нормалният извънреден труд остава забранен освен в някои специфични случаи. Добавките за прослужено време не са все още включени в основния размер на заплащането. Цялостна реформа на образователната система остава решаваща за адресиране на проблемите на пазара на труда.

2.3 Критерии по достижения на правото на ЕС (acquis)

Настоящият раздел дава оценка на развитието в областите на достижения на правото на ЕС (acquis), по отношение на които се изискваха допълнителни усилия през м. май 2006 г. съгласно две категории.

- Първо, областите, в които е осъществен значителен напредък, и в които при условие, че се поддържа сегашния темп, подготовката на България е в график.

- Второ, областите, в които е необходим по-нататъшен напредък, и в които подготовката на България следва да продължи.

2.3.1. Области, в които подготовката на България е в график

Глава 2: Свободно движение на хора

В областта на взаимното признаване на професионални квалификации, Законът за здравето беше изменен през м. юли 2006 г. и засилването на административния капацитет продължава, както по отношение на обучението, така и по отношение на по-нататъшното развитие на подходящи административни структури. Може да се отбележи напредък също така и по отношение на здравните професии (лекари, медицински сестри, стоматолози, фармацевти и акушерки), координацията на обучението и автоматичното взаимно признаване на квалификации, относно които бяха приети наредби през м. август 2006 г. България следва да осигури правилното прилагане на гореупоменатите законодателни актове.

Глава 3: Свободно предоставяне на услуги

В областта на банковото дело Законът за допълнителния надзор върху финансовите конгломерати и Законът за кредитните институции бяха приети през м. юли 2006 г. Законът за гарантиране на влоговете в банките беше също изменен през м. юли 2006 г. Все още е необходимо България да завърши транспонирането на правилата на ЕС за капиталови изисквания по отношение на кредитните институции и инвестиционните дружества.

В областта на инвестиционните услуги и пазарите на ценни книжа, изменения на Закона за публичното предлагане на ценни книжа и Законопроект срещу пазарни злоупотреби с финансови инструменти, бяха одобрени от Министерски съвет през м. юли 2006 г. и представени на Народното събрание за приемане. В областта на информационното общество беше приет Законът за електронната търговия. България е постигнала добър напредък в областите на банковото дело, инвестиционните услуги и пазарите на ценни книжа, както и в областта на информационното общество.

Глава 7: Земеделие

България е постигнала напредък в някои области от земеделието. Изграждането на Разплащателна агенция, информираността и познанията относно търговските механизми и създаването на организации на общия пазар на вино и алкохол, говеждо месо и мляко напреднаха. Така също, съществен напредък се наблюдава във ветеринарния сектор, и по-специално по аспектите на търговията с живи животни и животински продукти, общи мерки, включително зоонози и хуманно отношение към животните. По отношение на хуманното отношение към животните са направени подробни анализи във връзка с прилагането на стандартите на ЕС. Изработени са съответстващи проекти за подкрепа от Общността. България е постигнала добър напредък в горепосочените области.

Глава 8: Рибарство

По отношение на инспекцията и контрола са транспонирани и приложени правните изисквания на

ЕС за регистрация на улова и за водене на бордови книги. По отношение на управлението на ресурсите и на флота е постигнат съществен напредък във връзка със Сателитната системата за наблюдение на риболовните кораби, която се очаква до присъединяването да стане действаща за всички засегнати кораби. По отношение на подготовката на България за участие в структурната дейност на ЕС, България е направила значителни стъпки за подобряване на административния капацитет и на връзките с рибната промишленост. Освен това, на Комисията е представен проект на национален стратегически план.

Глава 9. Транспортна политика

В областта на морския транспорт, може да бъде отбелязан известен напредък. Актуализираната стратегия за приватизацията на дружество „Параходство Български морски флот“ беше представена на Парламента през м. август. До осигуряване на независимостта на инспекциите при завършването на процеса на приватизация, всички инспекции, с изключение на тези, съгласно Международен кодекс за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения и Международен кодекс за управление на безопасността и издаването на документ за надлежно комплектоване на кораба с екипаж се провеждат от класификационни организации. До присъединяването, тези инспекции могат да бъдат проведени само от класификационни организации, признати от ЕС.

Глава 10: Данъчна политика

България направи съществен напредък в областта на данък добавена стойност (ДДС). В областта на ДДС, новият закон за ДДС беше приет през м. юли 2006 г. Той съдържа по-специално разпоредби транспониране на вътрешнообщностния режим. В областта на ИТ-взаимовръзката, България продължава с добро темпо и усилията следва да продължат, за да бъде завършена на време системата за обслужване на ДДС чрез електронни услуги.

Глава 13: Социална политика и заетост

България е постигнала добър напредък в областта на трудовото право. Кодексът на труда беше изменен през м. май 2006 г. с оглед на достиженията на правото на ЕС (acquis), по-специално по отношение на директивите за колективните уволнения, трансфера на предприятия, работа на непълен работен ден, работа по срочен договор, несъстоятелност на работодателя, работно време, писмена информация за конкретните условия на наемане и закрила на младите хора на работното място. Допълнителни актове бяха приети с цел да се транспонира директивата за командироване на работници и директивите, допълващи уставите на европейското дружество и европейската кооперация, директивата за информация и консултация и европейските работнически съвети. Следователно, повечето от недостатъците са били коригирани. Въпреки това, административния капацитети механизмите за вътрешен контрол на Инспекцията по труда е необходимо да бъдат допълнително засилени, за да гарантират ефективно и единно прилагане на достиженията на правото на ЕС (acquis) в тази област.

Значителен напредък е постигнат в подготовката за управление на Европейския социален фонд (ЕСФ), по специално по отношение на обучението на държавни служители и допълнителното набиране на персонал.

Глава 21: Регионална политика

По отношение на институционалните структури (административния капацитет), България е постигнала добър напредък с продължителното прилагане на планове за набиране на персонал в различните засегнати органи. Увеличените заплати за държавни служители, ангажирани в управление на фондове са способствали за набирането на квалифициран персонал. Значително обучение е било предоставено за да се осигури ефективното прилагане на структурните фондове.

В областта на мониторинга и оценката е постигнат добър напредък със завършването на базисната Пилотна система на информационната система за управление и наблюдение (ИСУН). Започна началното обучение и е разработена обхватна програма за обучение на всички крайни потребители. Звена за оценка са създадени в редица управляващи органи. Независимо от това, изграждането на капацитета на всички нива ще трябва да бъде засилено, за да се осигури пълното усвояване на средствата от фондовете на ЕС, като същевременно се спазват достиженията на правото на ЕС (*acquis*). Освен това, на процедурите за подбор на проекти и тяхното изпълнение следва да бъде обърнато особено внимание.

Глава 22: Околна среда

България е постигнала добър напредък в областта на ядрената безопасност и защитата от радиация. Броя на персонала в Агенцията за ядрено регулиране е увеличен, като сега включва експерти, отговарящи за аспекти, свързани с медицинското облъчване.

Глава 23: Защита на потребителите и тяхното здраве

Значителен напредък е постигнат по тази глава. Привеждането на българското законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС (*acquis*), както в областите, които са свързани с безопасността, така и в областите, които не са свързани с безопасността е напреднало значително чрез приемането на Закона за потребителския кредит и чрез изменения на Закона за защита на потребителите. Ново вторично законодателство включва механизма за подкрепа на потребителските организации и Устройствения правилник на Комисията за защита на потребителите. Законопроект за предоставяне на финансови услуги от разстояние е разработен, но все още очаква одобрението от българското правителство и приемане от Народното събрание.

Осъществени са допълнително набиране на персонал и обучение на органите, формиращи политика и правоприлагащите органи. Това е подобрило надзора на пазара, чрез създаване на Комисията за защита на потребителите и Съвета за координация и обмен на информация. Последният отговаря за осъществяването на сътрудничество между Комисията за защита на

потребителите и трите основни органа за надзор на пазара. Активното участие в Системата на ЕС за бързо съобщаване при нехранителни продукти и интензивните инспекции с последващи административни действия, показват адекватен надзор на пазара. 12 % от всички проведени инспекции имаха за резултат издаване на административни актове и изтегляне на продукти от пазара в осем случая.

Създаването на ефективно движение на потребителите продължи с осигуряването на финансови ресурси за единадесет български потребителски организации и съществено обучение на техния персонал. Тези неправителствени организации са ангажирани формално в надзора на пазара след подписването на Меморандум за съвместна дейност с Комисията за защита на потребителите. Стартирана е кампания за информиране на обществеността относно целите и механизмите на защитата на потребителите.

Глава 24: Сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешния ред

В областта на убежището, административния капацитет на Агенцията за бежанците е достатъчно засилен.

В областта на съдебното сътрудничество по граждански и наказателни дела са ратифицирани Споразумението за привилегиите и имунитетите на Международния наказателен съд и Конвенцията на Съвета на Европа за предотвратяване на тероризма. Относно качеството на международното съдебно сътрудничество по наказателни дела, Закона за постановяване, приемане и изпълнение на решения за обезпечаване на имущество или доказателства, издадени от държавите-членки на ЕС беше приет през м. юли 2006 г.

България е постигнала добър напредък и в тези области.

2.3.2. Области, в които все още е необходим по-нататъшен напредък

Глава 3. Свободно предоставяне на услуги

В областта на застраховането през м. юни 2006 г. бяха приети изменения в Кодекса за застраховането, които предвиждат задължително презастрахователно покритие, което трябва да бъде подписано от Гаранционния фонд.

Въпреки това в България все още се движат много превозни средства с невалидни регистрационни номера. Програмата за презастраховане на Гаранционния фонд все още не е изпълнена. Основно предизвикателство остава подписването на Многостранното споразумение под егидата на Съвета на Бюрата, както и споразумението между компенсационните органи и гаранционните фондове, което да позволи на българските превозни средства да се движат по пътищата на целия ЕС без гранични проверки за застрахователни полици „Гражданска отговорност“ (ГО) и да гарантира пълното прилагане на Четвъртата директива за автомобилното застраховане. Следователно

съществува риск, че граничните проверки за застрахователни полици ГО на български моторни превозни средства все още ще се изискват след присъединяването и че обезщетяването на пострадалите при пътнотранспортни произшествия от компенсационните органи няма да бъде осигурено или ще бъде само частично осигурено в съответствие с член 6 от посочената директива. Въз основа на напредъка, постигнат след м. май 2006 г., подготовката на България в областта на застраховането следва да продължи през оставащите месеци.

По отношение на защитата на личните данни българското законодателство все още не е приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС („acquis“). Измененията в Закона за защита на личните данни все още са в процес на подготовка и подборът на допълнителен персонал за Комисията за защита на личните данни все още не е приключил. Все още е необходимо да се предприемат съответните действия по отношение липсата на бюджетна независимост и функционирането на схемата за регистриране и уведомяване. Необходимо е да бъде подобрена дейността по отношение на движението и обработката на жалбите и ефективните действия от страна на надзорните органи при определяне използването на ресурсите и правомощията, с които те вече разполагат.

Глава 4. Свободно движение на капитали

В областта на изпирането на пари бе постигнат напредък с изменението на Закона за мерките срещу изпирането на пари, който до голяма степен отразява изискванията на Втората директива на ЕС срещу изпирането на пари и привежда българското законодателство в съответствие с ревизираните препоръки на Финансовата група за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. България трябва да покаже, че може да постигне осезаеми резултати по отношение на правоприлагането и преследването на случаи на изпиране на пари (виж също глава 1.2).

Глава 5. Дружествено право

България е постигнала напредък в областта на защитата на правата на интелектуалната и индустриалната собственост (ИИС). През м. юли 2006 г. бяха приети изменения в Закона за патентите, а през м. август 2006 г. бяха приети изменения в Закона за марките и географските означения и в Закона за промишления дизайн. През м. май в гр. Русе, със съдействието на Световната организация по интелектуална собственост и Европейската комисия бе организирана конференция за значително подобряване на осведомеността. През м. август 2006 г. в електронните медии стартира национална кампания за осведоменост. Съветът по защита на ИИС проведе две заседания. Също така бяха осъществени срещи с асоциации, свързани с интелектуалната собственост. Бяха проведени обучения за служители на съответните министерства, Патентното ведомство, прокурори, както и митнически служители. Престъпленията, свързани с интелектуалната собственост продължават да бъдат заплаха и представляват истинско предизвикателство за България. Страната следва да осигури изпълнението на задължението за заплащане на роялти от страна на потребителите на продукти, представляващи предмет на защита, като напр. кабелни оператори.

По отношение на наскоро изменения български закон за патентите възникнаха безпокойства относно някои изменения, водещи до съкращаване на сроковете на схемите за временна защита за фармацевтични продукти. В някои случаи това ограничава придобитите права.

Глава 7. Земеделие

По отношение на системите за ветеринарен контрол на вътрешния пазар България все още трябва да финализира инфраструктурата (гранични ветеринарно-инспекционни постове) и процедурите за проверки на живи животни и продукти от животински произход, внасяни от трети страни, да въведе ефективна система за контрол при участие на вътрешния пазар и да докаже функционирането на базата данни за идентифициране, регистриране и контрол на движението за съответните видове добитък (проследяемост) в реално време при он-лайн ползване от множество потребители. Необходими са мерки за контрол на болестите по животните, за да се гарантира, че страната е свободна от класическа чума по свинете. И накрая, по отношение на общественото здраве, България все още трябва да определи схемата на преразпределение на суровото мляко, съответстващо на изискванията, между млекопреработвателните предприятия в сектора на млякото и млечните продукти.

Глава 9. Транспорт

В областта на въздушния транспорт съвместните проверки, осъществени от Европейската агенция за въздушна безопасност (EASA) и Обединените авиационни власти (JAA), разкриха значителни и повтарящи се недостатъци в административния капацитет на българската гражданска въздухоплавателна администрация за осигуряване на необходимия контрол на безопасността, за прилагане на изискванията на Общността за удостоверяване на летателната годност и поддръжката на въздухоплавателните средства и за гарантиране на съответствието с тези изисквания на многобройния въздушен флот, конструиран в ОНД.

За да спазва съответните правила на ЕС на въздушната безопасност, България трябва спешно да представи корективен план за действие и да го приложи в рамките на строг график, в тясно сътрудничество и под ръководството на EASA с цел да бъдат отстранени всички недостатъци в областта на безопасността. EASA трябва да провери и удостовери изпълнението на този план посредством още една инспекция преди присъединяването на България.

Глава 10. Данъчна политика

В областта на прякото данъчно облагане и взаимопомощта не може да се докладва напредък, тъй като съответните законодателни актове все още не са приети от Парламента. Все още е необходимо България да премахне безмитните магазини за пристигащи пътници.

Глава 13. Социална политика и заетост

По отношение на общественото здраве в процес на подготовка е по-нататъшно привеждане в съответствие на законодателството в областта на кръвта и кръвните продукти, както и на тъканите и клетките, с цел окончателно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС (acquis). Изискванията на ЕС относно проследяемостта и съобщаването на сериозни нежелани реакции и инциденти са транспонирани. Административният капацитет на съответните изпълнителни агенции е леко подобрен. Редовно се осъществяват инспекции на съществуващата мрежа от специализирани институти, в резултат на които при необходимост се издават административни актове или се налагат санкции.

По отношение на достъпа до здравеопазване, благосъстоянието на децата и грижите за възрастни хора и хора с увреждания, са необходими значителни усилия за осигуряване на подобряването на условията на живот в институциите, намаляването на институционализацията и изпълнението на действията, предвидени в „Националния план за действие за осъществяване на политиката за психично здраве на България 2004-2012“. Въпреки известният напредък в областта на социалния диалог, осъществен след м. май 2006 г., двустранният диалог не е достатъчно засилен и необходимостта за по-нататъшно изграждане на капацитета все още е въпрос от изключителна важност. Критериите за представителност трябва да бъдат приложени безпристрастно за всички организации на социалните партньори. Участието в тристранния диалог трябва да бъде ограничено до организации на социалните партньори със социален мандат. България трябва да засили подготовката в тази сфера.

В областта на социалното включване остават няколко въпроса, които трябва да бъдат адресирани. България трябва да продължи аналитичната си работа и разработването на социалната статистика за бедността и социалното изключване в съответствие с показателите на ЕС в областта на социалното включване. Необходимо е да продължат усилията за подобряване на положението на уязвимите групи, по-специално на ромите, и да се насърчава тяхната пълна интеграция в обществото.

България е постигнала известен напредък в областта на антидискриминацията. Въпреки това е необходимо да бъде подобрен административният капацитет на Комисията за защита от дискриминацията. Недостатъчни са усилията за осигуряване на ефективно изпълнение на Рамковата програма за равнопоставено интегриране на ромите в българското общество.

Глава 14. Енергетика

По отношение на конкурентноспособността и вътрешния енергиен пазар е отбелязан ограничен напредък. Цялостното отваряне на пазара на електроенергия и газ напредва, въпреки това са необходими по-нататъшни усилия за приключването на реструктурирането на НЕК и „Булгаргаз“. Също така е необходимо до момента на присъединяването България да премахне съществуващия монопол върху износа и вноса, както е предвидено в Закона за енергетиката.

В областта на ядрената енергетика и радиационната безопасност е постигнат известен напредък. Българските власти създадоха приложима стратегия за извеждане от експлоатация, с цел изпълнение на поетите ангажименти по отношение ранното затваряне и последващото извеждане от експлоатация на блокове 1 – 4 на Атомната електроцентрала „Козлодуй“.

Въпреки това е необходимо усилията за прилагане на предложените действия да продължат. Остава да бъдат финализирани необходимите оперативни и административни действия за прилагането на тази стратегия, по-специално одобрението от Агенцията за ядрено регулиране на изменението на лицензията за блокове 1 и 2, позволяваща извършването на подготвителните дейности за извеждането от експлоатация и демонтирането, както и издаването на лицензия за „нулева мощност“ за блокове 3 и 4. Те са необходими, за да бъде последователно приложена ревизираната стратегия, гарантираща необратимото затваряне на всички четири блока на атомната електроцентрала.

Глава 15. Индустриална политика

В областта на приватизацията и реструктурирането е отбелязан напредък (Виж също раздел „Икономически критерии“). Въпреки това е постигнат незначителен напредък по отношение на реструктурирането на стоманодобивната промишленост. България е поискала удължаване на периода на реструктуриране до 2008 г. Тя е приела да удължи до 2008 г. възможността за възстановяване на държавната помощ в случай на неспазване на условията.

Глава 19. Електронни комуникации и информационни технологии

В областта на електронните комуникации и информационните технологии все още остават да бъдат адресирани някои ключови въпроси. Все още е в ход приемането на ново първично законодателство, с което се транспонират достиженията на правото на ЕС (acquis) от 2002 г. и последващото вторично законодателство. Налагането на подходящи регулаторни мерки по отношение на цените на едро на мобилни услуги и прилагането на ефективна система за отчитане на разходите все още не е осъществено. Тези мерки осигуряват точност и коректност при ценообразуването на взаимното свързване, необвързания достъп, достъпа и продажбата на дребно на гласови услуги. В допълнение, на Националния регулаторен орган следва да бъде предоставен увеличен капацитет и пълна независимост при изпълнението на неговите регулаторни задачи. Подготовката на България продължава да бъде недостатъчна, за да се постигне съответствие с регулаторната рамка на ЕС до присъединяването.

Глава 21. Регионална политика и координация на структурните инструменти

Програмирането напредва по график. Въпреки това е необходим по-нататъшен напредък по отношение на установяването на адекватен набор от добре подготвени проекти. Съществува риск, България да няма достатъчен брой подготвени проекти към момента на присъединяването и

съответно да не бъде в състояние да усвои изцяло отпуснатите суми по Структурните фондове.

Все още е необходимо да бъдат доказани резултатите по отношение на създаването и функционирането на система за разумен и ефективен финансов мениджмънт и контрол, по специално по отношение на звената за вътрешен одит, които извършват ограничен обем работа и не са достигнали съответния стандарт. Отбелязан е напредък при назначаването и обучението на хора, но все още е необходимо да бъде приключени комплексните планове за подбор и обучение на персонала. Съществуват процедурни наръчници в работен вариант. Тези наръчници трябва да бъдат финализирани бързо и да бъде осъществено обучение по тях. Процедурите трябва да бъдат тествани и да бъде утвърдена съответната практика. Въпреки че са създадени екипи за контрол ex-ante във всички управляващи органи, следва да бъде показано правилното прилагане на процедурите за възлагане на обществени поръчки в този контекст.

Глава 22: Околна среда

В областта на хоризонталното законодателство не бяха предприети никакви специфични действия по отношение на осведомеността и участието на обществеността в сфери като Комплексното предотвратяване и контрол на замърсяването (IPPC) и „Натура 2000“. Бяха заделени финансови ресурси за създаване на публичен регистър за оценка на въздействието върху околната среда. Регистърът обаче все още не е създаден.

В областта на управление на отпадъците е отбелязан незначителен напредък при набирането на персонал на регионално ниво. Не се обръща необходимото внимание на развитието на интегрирана мрежа от депа за отпадъци.

Относно управлението на водите е необходимо да се приеме изменението на Закона за водите с цел пълно съответствие с рамковата директива за водите.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Необходимо е да се постигне допълнително укрепване на административния капацитет като човешки ресурси, лаборатории и оборудване, особено на регионално ниво.

В областта на комплексното предотвратяване и контрола на замърсяването и управлението на риска е отбелязан напредък. Общият брой на комплексни разрешителни до този момент се е увеличил на 108 от общо 230, които следва да бъдат издадени до края на м. октомври 2007 г. Открити бяха процедурите за останалите инсталации. Въпреки това, процесът по издаване на останалите разрешителни и по привеждане в действие на всички разрешителни е необходимо да продължи, за да може този процес да приключи навреме.

По отношение на качеството на въздуха транспонирането изостава. Все още е необходимо да се увеличи усилието за пълно транспониране на оставащите директиви относно въздуха (атмосферен

въздух, национални емисионни тавани, търговия с емисии, съдържание на сяра в течните горива).

Значителни усилия са необходими по отношение на напредъка - така както е планиран, в смисъл на изпълнение на мерките в тези области.

Глава 24: Сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи

По отношение на подготовката за прилагане на достиженията на правото на ЕС (acquis) от Шенген и управлението на бъдещата външна граница на ЕС е отбелязан напредък. Вследствие на изпълнението на Стратегията и Плана за действие за интегрирано гранично управление, през м. май 2006 г. в граничната зона бяха разположени съвместни екипи за разследване, а през м. юни 2006 г. в граничната зона започнаха работа съвместни мобилни екипи от митнически служители и служители на Гранична полиция. Към момента 13 от тези екипи са в действие. През м. юни 2006 г. България прие План за действие, за да се подготви за включване в SIS II на по-късен етап след присъединяването. Подготовката за присъединяване към Шенген след присъединяването като цяло е в ход, въпреки че ще бъде необходимо България да демонстрира и на практика, че нейната подготвителна работа е изцяло насочена към SIS II, а не към SIS I+. Набирането на допълнителен персонал продължи: бяха наети 137 от предвидените 200 допълнителни служители на Гранична полиция за 2006 г. През м. юли 2006 г. принципът „плащане на едно гише“ беше въведен като пилотен проект в ГКПП Лесово на българо-турската граница, който сега е необходимо да бъде разпространен по всички граници на България, за да се намали рискът от корупционни практики по границата. През м. август 2006 г. българската „Гранична полиция“ и Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество на външните граници на държавите-членки на Европейския съюз FRONTEX подписаха споразумение за сътрудничество. Също през м. август с Румъния бе подписано споразумение относно управлението на държавната граница, сътрудничеството и взаимната помощ по граничните въпроси. В периода м. май - м. септември 2006 г. на българската държавна граница бяха задържани 220 лица, докато на 499 беше отказано влизане на граничните контролно-пропускателни пунктове.

Границите на България остават много уязвими по отношение на трафика на хора и стоки и инвестициите в модерно оборудване и добре обучен персонал следва да продължат с оглед осигуряване на високо ниво на контрол.

В областта на борбата срещу наркотиците не беше засилен административният капацитет на Националния фокусен център за връзка с Европейския център за мониторинг на наркотици и наркомании. България продължава да бъде основна транзитна страна за контрабанда на наркотици. Ефективното прилагане на мерките за борба с наркотиците продължава да бъде предизвикателство. От м. май 2006 г. досега близо 180 кг хероин, 30 кг хашиш и над 200 кг амфетамини, както и малки количества марихуана, екстази и кокаин бяха задържани на българските граници.

За информацията относно защита на данните виж глава 3.

Глава 28: Финансов контрол

В областта на защитата на финансовите интереси на ЕС бяха отбелязани някои подобрения в

борбата срещу измамите. Стратегията за борба с измамите и планът за действие към нея бяха подобрени и до този момент дейностите са изпълнени на практика. През м. юли в рамките на AFCOS беше създадено ново централно звено с цел повишаване на капацитета на съответните национални органи за координация и сътрудничество с OLAF в борбата срещу измамите и защитата на финансовите интереси на ЕС. Правилното функциониране на централното звено и цялостното сътрудничество между съответните национални органи в рамките на структурата ще трябва да гарантира ефикасната защита на финансовите интереси на ЕС.

3. Превод на Достиженията на Правото на ЕС (acquis) на български език

Все още предстои България да преведе около 1,4 % (близо 1 360 страници) и да редактира около 16 % (около 15 000 страници) от достиженията на правото на ЕС (acquis). Като се вземат предвид и останалите етапи от процеса (коригиране, поправяне, финализиране от юридическите редактори на институциите), това означава, че около 51% от общия брой страници (около 48 000 страници) все още не са подготвени за Специалното издание на Официален вестник, което ще бъде публикувано от датата на присъединяването.

От изключителна важност е достиженията на правото на ЕС (acquis) да бъдат изцяло преведени и редактирани преди присъединяването, за да се осигури правната сигурност на вторичното законодателство. България се приканва да засили усилията си за постигане на тази цел.

2. Въпросите, подчертани в заключенията от Доклада през м. май 2006 г., които се нуждаят от допълнителни действия

1.1. Политически критерии

Правосъдна система

Постигнат е допълнителен напредък при реформирането на правосъдната система. Изпълнението на Националната стратегия и Планът за действие по съдебната реформа продължава. През м. май 2006 г. беше приет Законът за медиацията, който предвижда система за алтернативно разрешаване на спорове. Ще бъде съставен съвет по медиацията, който да наблюдава изпълнението на закона. Започна основно преразглеждане на Гражданския кодекс и Наказателния кодекс, както и на двата свързани с тях процесуални кодекса от страна на Министерството на правосъдието, Върховния съвет на магистратите, практикуващите съдии и прокурори, адвокати и чуждестранни експерти. То следва да бъде завършено до третото тримесечие на 2007 г. Броят на висящите дела в гражданското отделение на Върховния съд намаля от 6126 в края на м. февруари 2006 г., до 5160 през м. септември.

През м. юли 2006 г., Главният прокурор на Румъния, заедно с ръководителите на Румънската разузнавателна служба, Службата за международно разузнаване и Генералната дирекция за разузнаване и вътрешна защита си подадоха оставката след изчезването и последващо бягство от страната на обвиняем по дело за тероризъм. Съдебни инспектори започнаха предварително разследване на действията на участващите прокурори и съдии.

Върховният съвет на магистратите (ВМС) започна да степенува сложността на различните видове дела, разглеждани от съдилищата и да преценява средното време на разглеждане, за да подпомогне съдилищата при справяне по-ефективно с проблема за човешките ресурси в съдебната система. Започна пилотен проект в 17 съдилища, съгласно който на служителите ще бъде разрешено да изпълняват допълнителни административни задължения, понастоящем изпълнявани от съдиите, за да се намали работата на съдиите. През м. юни ВМС предложи подобрения на законодателството относно дисциплинарните санкции за съдиите. Това има за цел да гарантира, че разследваните няма да могат да се пенсионират по-рано, за да избегнат санкциите, както и да ги възпрепятства да продължат да се произнасят по дела, след като ВМС е взел решение да ги отстрани от длъжност.

Планът за действие на ВМС се изпълнява по график, като са предприети следните мерки: първо, приети са вътрешни правила, които възпрепятстват членовете на Съвета да гласуват по дисциплинарни проблеми, които засягат техния съд, или прокуратура; второ, предприети са стъпки за осигуряване на по-последователно интерпретиране и прилагане на законодателството; трето, по-обективни критерии са предвидени за повишаване на съдиите и прокурорите; и четвърто, нови обективни критерии са създадени за назначаване на персонал в отдел Инспекторат и приложени при подбора на три нови съдебни инспектори.

През м. май 2006 г. парламентът ратифицира договор за ремонт на 25 съдилища. Съдебната палата в Букурещ беше отворена отново през м. август и сега помещава Букурещкия апелативен съд и районния съд. Въвеждане на оборудване за модерна информационна технология и комуникации в съдебната система продължава и до м. юли 2006 г. всички съдилища бяха свързани помежду си със защитна мрежа. Разширяването на тази мрежа до всички прокуратури е в ход. Софтуерът на системата за документацията и управлението на делата е оперативна в 152 от 237те румънски съдилища и в 40 от нейните 235 прокуратури. Локални мрежи са създадени в 82% от съдилищата и 90% от прокуратурите. От м. юли 2006 г. всички съдилища и прокуратури имат електронен достъп до законодателството и съдебните дела.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Все още не е осигурено последователно интерпретиране и прилагане на законите на всички нива на съдилищата в страната. Пет от четиринадесетте избрани членове на ВСМ продължават да се изправят пред потенциален конфликт на интереси по инспекционните въпроси, тъй като заемат ръководни позиции в съдилищата или прокуратурите. Обективността на по-голямата част от настоящите инспектори не е гарантирана. Нови инспектори следва да се назначат, съгласно новата процедура, за да се намали броят на свободните позиции и да се увеличи регионалното представителство между инспекторите. ВСМ все още не е поставил въпроса относно неетичното поведение на някои членове на ВСМ, което влияе негативно на репутацията на Съвета като колективен орган. Все още не е прието ново законодателство за рамка на правната помощ. Все още не е назначен нов главен прокурор. Не са предприети стъпки за адресиране на сериозните управленски недостатъци на Главната прокуратура, като неравномерното разпределение на работата, липса на съответно последващо обучение, неспособност да се събира статистика. Този въпрос трябва да бъде адресиран приоритетно.

Като цяло, продължава напредъкът в реформата на съдебната система, особено в засилването на нейния административен капацитет. Допълнителни усилия са необходими, за да се осигури по последователно интерпретиране и прилагане на законите, за да се създаде правна сигурност. Докато ВСМ започна да адресира някои от ключовите въпроси, изправени пред правосъдната система чрез новоприетия План за действие, безпокойствата относно потенциалните конфликти на интереси и етика продължават по отношение на някои членове на Съвета. Следва да бъдат предприети стъпки също така, за да се адресират управленските слабости в Главна прокуратура.

Антикорупционни мерки

Румъния продължава за постига напредък в борбата с корупцията. Изпълнението на Националната стратегия и Плана за действие за борба с корупцията продължава. През м. юни 2006 г. бяха приети изменения на Наказателния кодекс, като се въвежда наказателна отговорност на юридически лица. През м. юли беше прието ново законодателство за затягане на правилата за финансиране на политическите партии.

Количеството и качеството на безпристрастните разследвания на прояви на корупция на високите нива продължават да се увеличават. Националната антикорупционна дирекция (НАД) започна разследвания по три нови случая на корупция на високите нива, включващи бивш член на парламента, водеща фигура от местното управление и висш държавен служител. НАД посочи седем лица със случаи на корупция на високите нива, четири от които бяха политици от управляващата коалиция, двама от опозицията и едно лице от високопрофилния бизнес. НАД също така посочи петима съдии и разследва друга двама съдии. От м. март 2006 г. НАД посочи общо 199 заподозрени, а съдилищата издадоха решения на първа инстанция срещу 87 обвиняеми и 82 окончателни съдебни решения по дела, инициирани от НАД. Качественото подобрение на разследванията на НАД продължава, демонстрирано от повторно разкриване на дела, които са били приключили при предходния управленски екип и от започване на нови разследвания на дълго продължили скандали, свързани с обществените поръчки. Антикорупционната рамка стана по-ефективна, тъй като повече разследвания са започнали от страна на НАД въз основа на информация, предоставена от органи на общественения контрол. През м. май в НАД бяха открити 56 допълнителни поста.

Генералната дирекция против корупцията (ГДК) към Министерството на администрацията и вътрешните работи има понастоящем 298 души персонал, работещи на национално и местно ниво. От м. май ГДК проведе предварителни разследвания на 615 лица и предаде всичките тези досиета на компетентната прокурорска служба, в резултат на което бяха повдигнати 157 обвинения. ГДК също така проведе интегритетни тестове, които разкриха корупция в рамките на министерството. През м. май и юни Националният митнически орган проведе 42 проверки на своя персонал, включително такива, основани на оплаквания на граждани, в резултат на което наложи 41 дисциплинарни наказания и изпрати едно досие до НАД за допълнително наказателно разследване. През м. септември, в резултат на различни съвместни дейности между НАД и ГДК бяха извършени арести, между които и на 30 митнически служители, както и на различни други държавни служители, като се подчертава доброто сътрудничество, установено между двата анти-корупционни органа.

Две национални кампании започнаха за повишаване на информираността у общинските и държавните служители, включително у тези на съдебната власт, относно негативни последици от корупция.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Съществува необходимост от ясна политическа воля от страна на всички политически участници да демонстрират устойчивостта и невъзвратимостта на положителния напредък, постигнат напоследък в борбата срещу корупцията. В парламента имаше някои прояви на опит да се намали ефективността на предложената Национална агенция за интегритет по време на прокарването на проектозакона чрез парламента, който Румъния се ангажира да приеме в Националната стратегия и План за действие срещу корупцията.

В парламента също така имаше опит да се смени процедурата за номиниране както на главен прокурор на Румъния така и на ръководител на НАД, което би причинило допълнителна правна и институционална несигурност за антикорупционната рамка. Реформите, проведени от Министерството на правосъдието и НАД следва да се допълнят с устойчиви усилия от страна на всички изпълнителни агенции, законодателната и съдебната власт. Сътрудничество между двете специализирани прокурорски служби следва да се подобри допълнително при случаи на корупция на високите нива и организираната престъпност. Все още не е осигурено всички съдии да имат достатъчно специализирани познания за изслушване и издаване на присъди по сложни дела за финансови и икономически престъпления. Досега няма окончателни присъди по дела за корупция от високите нива, произтичащи от новите разследвания, започнати от НАД през м. септември 2005 г. Корупцията остава общо безпокойство. Някои сектори, като здравеопазването, образованието и местното управление са особено податливи.

Като цяло, постига се напредък в борбата с корупцията, особено в откриването на наказателни разследвания и повдигане на обвинения. Допълнителни обвинения, дела окончателни присъди за виновните и разубеждаващи присъди на случаи от високите нива са необходими, за да се осигури устойчивост и невъзвратимост на постигнатия напредък. Необходимо е всички политически участници да демонстрират своята ангажираност за сериозна и ефективна борба срещу корупцията и да се гарантира така, че никой да не се чувства над закона. След като Агенцията за интегритет е създадена и сътрудничеството между прокурорите, работещи по дела, свързани с корупцията и организираната престъпност се подобри, съществува необходимост да се осигури стабилност в правната и институционалната антикорупционна рамка.

1.2. Критерии на достиженията на правото на ЕС

Акредитация на разплащателните агенции

Беше постигнат напредък напоследък по отношение на създаването на разплащателните агенции. Договорът с ИТ дружеството за разработване на ИТ софтуер беше подписан на 15 юли и работата започна в края на м. юли. Създаден е подробен работен план. ИТ хардуерно оборудване е инсталирано. Допълнително е назначен персонал и започна обучение.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Редица въпроси остава да бъдат адресирани по отношение на разплащателните агенции, свързани с въвеждане в срок на подходяща ИТ система, с адекватността на избора на персонал, оборудване и служебни помещения, както и липса на пълни управленски и контролни процедури.

Като цяло, още съществува риск от това разплащателните агенции да не функционират правилно до присъединяването.

Интегрирана система за администриране и контрол (ИСАК)

Беше извършен напредък напоследък по отношение на създаването на ИСАК. Договорът с ИТ дружеството за разработване на ИТ софтуер за ИСАК беше подписан на 15 юли и работата започна в края на м. юли. Беше създаден подробен работен план и модул за Регистъра на земеделските производители беше разработен. Регистърът на земеделските производители съдържа информация за повечето земеделски производители и беше осъществен напредък по отношение на създаване на връзка между Регистъра на земеделските стопани и Системата за идентифициране на земеделските парцели/Географска информационна система (СИЗП/ГИС). Бяха осигурени допълнителни средства за работата, свързана със създаването на СИЗП/ГИС, което ускори работата.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Известен брой въпроси остава да бъдат адресирани, свързани с въвеждането в срок на подходяща ИТ система за ИСАК, с краткия срок за завършване на СИЗП/ГИС и нейното качество. Още повече, че за проверки на място трябва да се назначи и обучи допълнително персонал, трябва да се закупи оборудване и трябва да се създадат процедурни ръководства.

Като цяло, съществува реален риск ИСАК да не функционира правилно до присъединяването. Ще е необходимо да бъдат полагани засилени устойчиви усилия през целия период преди въвеждането на системата, за да се осигури оперативност на ИСАК.

Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ) и страничните животински продукти

Румъния извърши добър напредък по отношение на събирането и обработването на мъртви животни и животински продукти (ТСЕ). Договори от търгове за събиране, унищожаване и обработване на странични животински продукти са подписани с Унгаро-румънски консорциум. Бъдещата организация със системата за обработка в екарисаж от м. януари 2007 г. е определена. Съществуващите три екарисажа, с местоположение в Попеци, Колдеа и Деж ще бъдат осъвременени за обработка на странични животински продукти в съответствие с нормите на ЕС. Беше договорена подробна програма за реструктуриране и модернизиране на всяко предприятие между ветеринарните власти и консорциума. Животински отпадъци от категория 1 и 2 (високо рисков материал) ще бъдат обработвани само в Колдеа, а екарисажите в Попеци и Деж ще обработват животински отпадъци от рискова категория 3 (нискорисков материал). Два цеха ще обработват отпадъците от екарисажа в Колдеа. Предвижда се създаване на 21 междинни екарисажа за събиране и средства за транспорт в програмата на консорциума. Консорциумът също се ангажира да изгаря повечето от месокостното брашно.

Също така, консорциумът предвижда да построи 4 нови екарисажа, които постепенно да заменят сегашните екарисажи. През м. юни 2006 г. беше основана комисия за координация на създаване в Румъния на система за екарисажна обработка, съобразена с изискванията на ЕС. Всеки от областните власти са избрали лице, което да наблюдава разработването на система за обработка в екарисаж.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Сроковете за модернизация и изграждане на екарисажите, предвидени за края на м. ноември 2006 г. са много кратки относно осигуряване на одобрение от страна на румънските ветеринарни власти и нотифициране на Комисията. Като допълнение, някои безпокойства се отнасят до сроковете за изграждането и/или осъвременяването на междинните екарисажи за събиране, както и сроковете за придобиването на средства за транспорт.

Данъчна администрация – взаимосвързаност с ИТ системи

Румъния извърши значителен напредък по отношение на подготовката за Информационната система за обмен на ДДС (VIES), ДДС по електронни услуги (EMCS) и Система за движение и контрол на акцизите (EMCS). Румънското министерство на държавните финанси взе собствеността на въвеждане на системата с проектни екипи. Румъния успешно проведе утвърдителните тестове на VIES и EMCS, като по този начин изпълни своите задължения в тази област. Разработването на VoES е в процес напълно да функционира при присъединяването, при условие, че Румъния поддържа настоящия ход на напредък.

2. Други проблеми, които по които имаше нужда от напредък през м. май 2006 г..

Този раздел оценява напредъка на Румъния, свързан с въпроси в областта на политическите, икономическите критерии и достиженията на правото на ЕС, които бяха вече подчертани в доклада от м. май.

2.1. Политически критерии

Реформа в държавната администрация

Беше извършен напредък в областта на реформата на държавната администрация. Бяха приети два основни закона от парламента през м. юли. Първият е Законът за местните държавни финанси, вторият е Законът за държавните служители, който изменя Устава на държавната служба. Първият закон завършва правната рамка за децентрализацията. Продължава работата за осигуряване на прехвърляне на компетенциите от централното управление към по-подходящо под-национално ниво. Изготвят се срокове и процедури, за да се децентрализират отговорностите и управлението на средствата, включително финанси. Процесът на децентрализиране понастоящем започва.

Измененият Закон за държавните служители цели административна децентрализация. Той също така, подобрява процедурата за назначаване и определя правата и отговорностите на държавните служители. В допълнение, той предвижда да определи кариерните структури и процедури за назначаване на държавни служители на високо ниво и да деполитизира държавната служба.

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

Постигнат е известен напредък в подобряването на формулирането на политиките. Ролята на Главния секретариат на правителството е определена. Правителството изготви наръчник за методологията за оценка на влиянието, както и всеобхватна методология за стратегическо планиране на ниво министерства и Главния секретариат на правителството. Последният включва мерки за предоставяне на властите ясна и всеобхватна рамка за изработване и координация на държавните политики, с активно участие на гражданското общество.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Подготвянето на нов закон за единно заплащане на държавните служители, който да допълни новия Устав за държавната служба има вероятност да бъде отложено. Правителството продължава да разчита на спешни наредби за приемане на закони (105 бяха одобрени между м. февруари и юли 2006 г.) Тази практика прескача законодателната и надзорна роля на парламента и следва да бъде ограничена до изключителни обстоятелства.

Трафик на хора

Стратегията за 2006-2010 г. и Планът за действие за борба с трафика на хора беше приета през м. август 2006 г. Беше извършен напредък при попълването на местата в Националната агенция за превенция на трафик на хора и мониторинга на помощта, предлагана на жертвите. Ще бъдат създадени 8 регионални служби и ИТ система за регистриране на върнати жертви, така че те да могат да бъдат подпомагани. Програма с частично държавно финансиране се планира за предоставяне на жертвите медицинска, психологическа и правна помощ, от която се нуждаят. Досега, през 2006 г., на общо 130 жертви беше оказана помощ в държавни центрове или центрове на НПО, или по домовете. През м. май 2006 г. 45 случая с трафик бяха разкрити, включващи 91 трафиканти, 15 от които бяха арестувани.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Необходими са допълнителни усилия за подобряване на улесняването на реинтеграцията на жертвите. Все още има 16 свободни места в Агенцията от общо персонал от 34 души. Засилен бюджет, отразяващ отговорностите, дадени на Агенцията все още не е приет. ИТ системата, необходима да регистрира върнатите жертви все още не е оперативна и съществуват малко мерки за подпомагане на социалната реинтеграция на жертвите.

Лошо отношение в местата за задържане и условията в затворите

Беше извършен напредък в подобряването на условията в местата за задържане. Румънската полиция ремонтира 6 места за задържане и затвори едно. През м. май и юни полицията проведе инспекции на условията в местата за задържане в 9 области и пет полицейски участъка в Букурещ. Не бяха констатирани нарушения или посегателства на процедурните норми, като държане на лица за досъдебно задържане и осъдени затворници в една и съща килия. Три оплаквания за лошо

отношение от страна на полицаи бяха получени в Централната дирекция за наказателно преследване. Последващите разследвания заключиха, че те са без основание. През юни 2006 г. Закон за изпълнение на криминални наказания беше приет, който предвижда диференциран режим на задържане в затворите (максимална сигурност, затворени, полуотворени и отворени). Законът също така улеснява подобренията на условията в затворите и засилва надзора от страна на съдиите над изпълняваните присъди.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Все още съществуват някои доклади за лошо отношение на правоприлагащия персонал и този от затворите, включително употреба на сила. Съдебни прегледи на такива оплаквания все още остават редки и от м. май няма наложени санкции. Необходимо е да продължат усилията да се преместят лица от места за задържане в полицейските сутерени в по-подходящи помещения.

Закрила на детето

Беше осъществен допълнителен напредък по отношение на закрилата на детето. Властите продължиха да прилагат законодателството от 2005 г. относно правата на децата и осиновяването. Това приведе законодателството на Румъния в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на детето и с това на държавите-членки. Броят на децата в институции продължи да намалява. Условията за живот в останалите институции се подобриха съществено и сега общо взето са с добър стандарт. Много деца са върнати в техните семейства или посещават приемни семейства с обучени лица. Също така, планът за действие, целящ да подпомогне майки, за да ги предпази от изоставяне на техните новородени бебета следва внимателно да се изпълнява. Що се отнася до децата с увреждания, румънските власти назначиха работна група, която ще проучи отблизо условията на живот на тези деца в местата за настаняване, болниците и общежитията, с оглед на подобряване на тези условия.

Система за грижи за хора с физически и психически увреждания

Постигнат е ограничен напредък. Планът за действие по изпълнението на стратегията за реформата в областта на психическото здраве – 2006 – 2009 беше приета през м. май 2006 г. През м. август 2006 г. беше създаден Национален център за психическо здраве, който да координира реформата в областта на психическото здраве. Назначаването на социални работници, които да наблюдават зачитането на човешките права в психиатричните заведения продължава и спешно следва да приключи. В областта на физическите увреждания, процесът на деинституционализиране продължава. Националният орган за хора с увреждания наскоро осигури средства за НПО за създаване на услуги за лица с увреждания. Подготвят се 18 социални услуги, като обучение и професионална интеграция, центрове за отдых и грижи и защитени домове.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

По отношение на хората с увреждания, насърчаване на качествени услуги за хора с увреждания, т.е. създаване на алтернативни услуги в общността, както и повишен достъп до заетост и образование, понастоящем трябва да станат ясен приоритет. В областта на психическото здраве, въпреки че са предприети някои стъпки за разрешаване на най-спешните предизвикателства, необходима е повече работа, за да се избегне прекомерното натоварване в някои психиатрични заведения и да се осигури достатъчен персонал и лечение. За да се осигури надлежно изпълнение на реформата в областта на психическото здраве, тази работа се нуждае да бъде част от един общ подход и усилия за продължителен мониторинг.

Реституция на собствеността

По отношение на реституцията на собствеността, постигнат е известен напредък. Изменено е законодателството, за да прокара режима на установяване и прасане на компенсациите. Въпреки това, обработката на жалбите остава бавна.

Закрила и интеграция на малцинствата

В областта на закрилата на малцинствата, само ограничен напредък може да се отчете. Проектозаконът за статута на националните малцинства и налагане на принципите за равенство липса на дискриминация и културно многообразие се обсъжда в парламента. Този законодателен процес не нуждае да се проследи отблизо. Новият Национален план за заетостта, който беше одобрен през м. август 2006 г. предвижда целева дейност за малцинствата, включително ромите. Законът за превенция и санкциониране на всички форми на дискриминация беше изменен, за да отговори на стандартите на ЕС, свързани с независимостта на Националния съвет за борба с дискриминацията. Административният капацитет на Националната агенция за ромите беше подобрен, тъй като регионалните служби се развиват. Агенцията също така започна да изпълнява проекти за развитие на общността, които може да допринесат значително и дългосрочно за подобряване на ситуацията на ромите. Въпреки това, някои безпокойства остават.

Изпълнението е бавно. Социалното включване на ромското малцинство остава структурен проблем. Като цяло условията за живот все още са неадекватни. Мерките за заетостта следва да се доразвият и изпълнят. Не винаги са осигурени адекватни средства за ромските стратегии и политики, особено на местно ниво. Румънските власти все още не показват на всички нива, че се прилага политика на нулева толерантност към расизма.

Все още съществуват случаи на институционално насилие и нападение на роми, като внезапни полицейски проверки и изгонвания от техните домове в ромските общности, без да им бъде предоставено друго настаняване. Общо взето нивото на информираност относно положението на ромите и относно правителствената стратегия за ромите, особено в местните общности, които са отговорни за изгонванията им от домовете, е ниско. Местните власти следва да се подпомагат, за да разработват проекти за развитие на общността и да разрешават проблеми за законността на ромските населени места и др. Институционалната рамка за изпълнение на националната стратегия

за ромите все още не е достатъчно ефективна и има вероятност да намали капацитета на вземане на решения на Националната агенция за ромите и представителите на ромското население, да участва ефективно при вземането на решения в съответните области. Подготовката на Румъния в тази област следва да се ускори незабавно и да продължи след присъединяването.

2.2 Икономически критерии

Макроикономическа стабилност и смесена икономическа политика

В Доклада си от м. май 2006 г., Комисията потвърди отново, че Румъния е функционираща пазарна икономика и заключи, че е била приета по-добра фискална, парична политика и политика в областта на работните заплати. Считано от този доклад, е отбелязан напредък в следните области: Общият правителствен бюджет показва излишък от 1,5 % от БВП за първите шест месеца от 2006 г. Процесът на дезинфлация продължи. Централната банка, повиши изискванията за минималния резерв и умерено повиши размера на лихвения процент в паричната политика с оглед на рисковете и натиска на инфлацията. Растежа на реалната работна заплата беше изцяло покрит от растежа в производителността.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Фискалната политика беше значително облекчена като целевия дефицит за 2006 г. от първоначално 0,5% от БВП беше ревизиран до 0,9% през м. април и до 2,5% през м. юни. Бюджетните разходи бяха увеличени с близо 3,5% от БВП, от които 0,4% от БВП са за по-високи заплати в общественния сектор. Тази проциклична политика се отклонява от средносрочната фискална политика, представена по-рано от Румъния. Тя създава по-висок риск от превишаване на референтната стойност от 3,0% за бюджетния дефицит в бъдеще. Инфлационните развития дава слаба гаранция, че целта за 2006 г. По либералната фискална политика и засилващия се растеж на кредитите влошават перспективите за достигане на целевата инфлация за следващата година.

Реформа на разходите и спазване на данъчното законодателство

В Доклада си от м. май 2006 г., Комисията заключи, че реформата по отношение на публичните разходи и спазването на данъчното законодателство трябва да бъдат ускорени, а събирането на данъчни приходи да бъде засилено. Считано то този доклад, е отбелязан напредък в следните области: събирането на данък общ доход, както и приходите от ДДС; измененията на фискалния кодекс разшири данъчната основа и подобри структурата на данъчните ставки.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Облекчаването на разходната политика не беше съпроводено от стъпки към подобряване на установяването на приоритети относно правителствените разходи и капацитета за осъществяване на големи публични инвестиционни проекти. Само около половина допълнителните разходи са

предназначени за инвестиране. Заплатите в общественния сектор, субсидиите и правителствените покупки на стоки и услуги се увеличиха с 1,1% от БВП. Реформата в пенсионната система остава да бъде изцяло приета от Парламента. По-нататъшни подобрения в събирането на таксите и спазването на данъчното законодателство остават необходими, за да се подобри фискалната стабилност.

Приватизация и промишлено реструктуриране

В Доклада си от м. май 2006 г., Комисията заключи, че Румъния е функционираща пазарна икономика и заключи, че задълбочаването на структурните реформи изисква по-специално продължителното реконструиране на енергийния, минния и транспортния сектор и напредък в осъществяването на програмата за приватизация. Считано то този доклад, беше отбелязан известен напредък. Общият брой на дружествата с държавно участие леко намаля. Четири дружества с мажоритарно участие на държавата в портфолиото на агенцията по приватизация (AVAS) бяха приватизирани или претърпяха ликвидация. Коригирането на цените на енергията в съответствие с развитието в сферата на разходите продължи. Закриването на мини и промените в заетостта продължиха съгласно програмата за реструктуриране на мините.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Успехите в приватизацията продължава да бъдат недостатъчни с оглед постигането на правителствените цели и като цяло приватизационният процес в банковия, енергийния и отбранителния сектор е бавен. Все още има случаи, при които се предпочита държавни предприятия (като например Tractorul Brasov) да продължат да получават държавна помощ, вместо да бъдат ликвидирани. Целта за разпродажба на пет големи индустриални дружества преди края на м. март 2006 г. все още не е постигната. За да се засили конкуренцията в рамките на вътрешния пазар, следва да бъде намалена разликата между международните и националните цени на газта.

Бизнес среда

В Доклада си от м. май 2006 г., Комисията заключи, че все още се натрупват просрочени плащания, и че правната рамка на несъстоятелността все още има недостатъци. Считано от този доклад беше отбелязан известен напредък: Общата стойност на просрочените данъчни задължения намаля и нови просрочени задължения се натрупват по-бавно. Големите данъчни длъжници все по-често се изправяха пред несъстоятелност или процедури по принудително изпълнение. Процентът на събираемост по сметките в енергийния сектор леко се увеличи. Беше регистриран голям брой нови дела по несъстоятелност. Броят на решените дела се повиши и повече дела бяха решени бързо. Големите данъчни длъжници все по-често се изправяха пред несъстоятелност или процедури по принудително изпълнение. Процентът на събираемост по сметките в енергийния сектор леко се увеличи.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Общият брой и броят на новите просрочени данъчни задължения остава значителен, и по-специално тези, натрупани от държавни дружества. Правителството поднови своята практика за опрощаване на големи дългове, като реши да заличи дългове на стойност повече от 1% от БВП на един основен доставчик на енергия, без да представи убедителни мерки за реструктуриране. Неплатените сметки продължават да имат застрашаващи размери в енергийния сектор. За да се създаде пространство за маневриране за бизнеса, следва да бъде засилена финансовата дисциплина и се изисква по-нататъшен напредък във функционирането на съдебната власт.

2.3 Критерии на достиженията на правото на Европейски съюз (acquis)

Настоящият раздел оценява развитието на областите от достиженията на правото на ЕС (acquis), което изискваше засилени усилия през м. май 2006 г. относно две категории:

- Първо, областите, в които е осъществен значителен напредък, и в които при условие, че се поддържа сегашния темп, подготовката на Румъния е в график.
- Второ, областите, в които е необходим по-нататъшен напредък, и в които подготовката на Румъния следва да продължи.

2.3.1. Области, в които подготовката е в график

Глава 1: Свободно движение на стоки

Осъществен е напредък в областта на хоризонтални и процедурни мерки, по-специално по отношение на административния капацитет в сектора по акредитация. Статутът на органа по акредитация на Румъния е подобрен, извършено бе назначаване и обучение на персонала и беше подготвена или финализирана документацията, за да възобнови статута като страна, подписала Многостранното споразумение за сътрудничество и акредитация за качествените управленски системи и органите за сертифициране на продукти. Като цяло Румъния постигна задоволителен напредък в гореупоменатата област на свободно движение на стоки.

Глава 2: Свободно движение на хора

Румъния постигна добър напредък чрез приемане от страна на Парламента на законодателство, което цели да се транспонират достиженията на правото на ЕС (acquis) относно правата на гражданите, по отношение на свободното движение и пребиваване на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства в рамките на територията на държавите-членки, и чрез изменения на законодателството за гарантиране гражданите на ЕС, които не са граждани на Румъния, да получават равно третиране, както румънските граждани за достъпа до образуване и таксата за образуването. Достиженията на правото на ЕС (acquis) относно изборителните права все още не са транспонирани. Подготовката на Румъния в тази област следва да продължи през следващите

месеци.

Глава 3: Свободно предоставяне на услуги

Добър напредък беше постигнат при идентифициране на пречките за правото на установяване и свободата за предоставяне на услуги и отстраняване на несъответствията с Договора за ЕО. Сега Румъния има правна рамка, която позволява временно предоставяне на услуги от лица на Европейската общност и Европейското икономическо пространство, без да е необходимо да получават допълнително лицензии.

Глава 6 Политика на конкуренция

Румъния продължи да отбелязва добър напредък в областта на прилагане на държавните помощи. Качеството и независимостта на оценката на Съвета по конкуренцията относно мерките, свързани с държавните помощи и техния анализ остава задоволително. Румъния напредна при създаване на дисциплина, свързана с държавните помощи до такава степен, при която обществените власти и индустрията имат информация относно техните права и задължения, въпреки че поведението на предоставящите държавни помощи (по-специално Министерството на обществените финанси) да се нуждае от подобрение. Държавните помощи, под формата на освобождаване от данъци на Националната лотария представлява такъв случай. Необходимо е усилията да продължат, за да се оценят мерките в полза на повечето дружества, които се нуждаят от реструктуриране.

По отношение на държавните помощи за стоманената промишленост, румънските власти си сътрудничеа тясно с Комисията относно изпълнението на Националната програма за реструктуриране на стоманената промишленост. Румъния продължи да спазва своя ангажимент да не разрешава помощи за стоманените заводи в Националната програма за реструктуриране.

Въпреки това, необходими са засилени усилия, за да се възвърнат стоманените дружества към дългосрочна жизнеспособност в края на периода за реструктуриране. Бяха възстановени помощите за реструктуриране на дружествата от стоманената промишленост извън Националната програма за реструктуриране.

Глава 7 Земеделие

В повечето области е извършен напредък. Административният капацитет (персонал и съответното обучение) в повечето организации от общия пазар е засилен. Редица наръчници с процедури са приготвени и завършени. В специфичните сектори, главният напредък, който трябва да се отбележи е : официално одобрение на 128 интервенционни центъра за зърнени култури; официално одобрение на 288 прекупвачи на мляко, създаване, от страна на правителството, на методология за индивидуална млечна квота и национален резерв; в сектора месо, правната рамка за класифициране на трупове на животни беше завършена и системата за класифициране на трупове на свине започна да оперира. Регистърът за лозята е разработен с цел да бъде съвместим с

Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК).

Относно ветеринарните въпроси Националната агенция за амелиорация и репродукция в областта на зоотехниката понастоящем е оперативна. Що се отнася до системата за ветеринарен контрол на вътрешния пазар, системата за идентифициране на животни и регистриране на техните движения беше създадена. Базата данни за едрия рогат добитък е оперативна. Въпреки това, базата данни трябва да бъде подобрена значително, което включва и засилване на административния капацитет на ветеринарните власти. Строителните работи за осемте гранични контролни пунктове (ГКП) напредва. Обучава се персонал. Съгласно графика на Румъния, ГКП следва да са оперативни през м. октомври 2006 г.

Глава 8 Рибарство

Румъния постигна добър напредък в главата за рибарство чрез приемане на спешна наредба, с която се изяснява управлението на структурните фондове. Националната компания за управление на рибните ресурси, следователно повече няма да бъде считана за междинен орган за изпълнение на фондовете на ЕС. Подготовка за националната стратегическа програма и оперативната програма напредва. Общият административен капацитет на Националната агенция за рибарство и аквакултури беше засилен.

Глава 10 Данъчна политика

В областта на пряко данъчно облагане, Румъния до голяма степен завърши транспонирането на директивите, свързани с непряката данъчна политика относно повишаване на капитала, смесени дружества, главни корпорации - дъщерни фирми, лихви и роялти, и спестявания. Въпреки това, необходимо е да се коригират някои аспекти преди присъединяването. Фискалният кодекс също завърши привеждането в съответствие на законодателството в областта на административното сътрудничество и взаимопомощта. Румъния също така закри всички безмитни магазини на сухопътните си граници. При условие, че са приети измененията Румъния, следователно ще бъде готова за присъединяването в тази област.

Беше постигнат напредък по отношение на непрякото данъчно облагане. Новият фискален кодекс завърши привеждането на законодателството в съответствие в тази област чрез транспониране на разпоредби, свързани с движения в Общността за всички хармонизирани категории продукти и Енергийната директива. Румъния, също така, постигна минималните нива на задължения за енергийните продукти (освен оловни и тежки горива), алкохолни продукти и тютюневи продукти, и въведе намалени акцизни метни такси (50 %) за дребните производители на плодове за лично потребление. В областта на ДДС, новият фискален кодекс, който ще влезе в сила на 1 януари 2007 г. премахва останалите несъответствия с достиженията на правото на ЕС и въвежда вътрешно-общностен режим. Въпреки това, фискалният кодекс въведе законодателство относно данъците върху автомобили, което е несъвместимо с Договора за ЕО и юриспруденцията на Европейския съд на ЕО.

Глава 18 Образование и обучение

Относно програмите на Общността беше решено да се делегира управлението на бъдещата програма „Младеж в действие“ към съвместна Национална агенция за програмите „Обучение през целия живот“ и „Младеж в действие“. Това би трябвало да последва от подходящо действие, което да осъществи сливането при добри условия. Тристранен протокол се предвижда между Министерството на образованието и изследователската дейност, Националният младежки орган и Националната агенция за осигуряване на координация и мониторинг, и да се гарантира прозрачно и коректно използване на фондовете.

Глава 21 Регионална политика

Постигнат е добър напредък по отношение на институционалните структури (административен капацитет). Румъния до голяма степен изпълни планове за назначаване на персонал и обучение. Официалното делегиране на задачите от управленските власти към междинни органи започна. Бяха предприети действия по процедурите за координация. Подготовката на поток от проекти напредна в повечето от секторите.

Беше постигнат добър напредък по отношение на мониторинга и оценката, тъй като създаването на единната информационна система напредна съгласно графика. Оценъчният капацитет беше доразвит чрез създаване на оценъчни звена, изготвяне на оценъчна стратегия, обучение и повишаване на информираността. Въпреки това, усилия за изграждане на капацитет на всички нива ще са необходими, за да се осигури пълно усвояване на фондовете на ЕС при спазване на достиженията на правото на ЕС. Процедури за избиране на проекти и изпълнение ще имат нужда от внимателно разглеждане, за да се гарантира, че няма да продължат проблемите, свързани с предприєдинителните фондове.

Глава 22 Околна среда

Общо взето, може да се отбележи добър напредък по отношение на административния капацитет. Изпълнено е назначаването на персонал и обучението му. Разделението на отговорностите между различните нива на администрацията, работеща в областта на околната среда се подобри. Въпреки това, консултативната роля на министерството и Националната агенция по околната среда, по отношение на регионалните и местните агенции, остава да бъде засилена. Останалите свободни места трябва да бъдат попълнени преди присъединяването, а обучението е необходимо да продължи, за да се осигури подходящо количество и качество на персонала.

В областта на хоризонталното законодателство законодателното съответствие е приключено по отношение на общественото участие, а достъпът до правосъдие и изпълнение трябва да продължи неотложно.

В областта на управление на отпадъците постигнато е пълно транспониране. Административният капацитет е засилен и, на практика, регионалното ниво е по-добре снабдено, за да може да се справя с прилагането на достиженията на правото в областта на отпадъците. Проектите на планове за регионалното управление на отпадъците се финализирани. Други важни подготвителни стъпки са предприети за въвеждане на директиви относно депа за отпадъци, опаковане на отпадъци и отпадъци, получени от електрически и електронни уреди. Въпреки това, ръководството и консултативните функции на национално ниво трябва да бъдат подобрени.

Относно качеството на водата, транспонирането на законодателството е завършено. Създаден е мониторинг на качеството на водата, съгласно параметрите и честотите, определени от достиженията на правото на ЕС. Други важни стъпки за изпълнение са предприети, включително идентифициране на водосборните зони за питейна вода и нови съоръжения за създаване на системи за събиране и третиране на отпадъчни води. Продължават да се извършват инвестиции във водната инфраструктура и е разработена нова финансова стратегия.

В областта на индустриалното замърсяване може да се отбележи добър напредък в процеса на издаване на разрешителни, предмет на Директивата за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ). От 31 август 2006 г., 549 заявления, от общо 607 заявления за разрешителни са подадени, като са издадени 272 разрешителни. Процесът за лицензии в областта на водата е хармонизиран с разрешителните процедури по КПКЗ, така че повече не съществува риск от закъснения в този процес. Въпреки това, важно е да се отбележи, че голямо количество разрешителни са издадени навреме, без да е засегнато качеството.

Глава 24: Сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи

Бе постигнат напредък също и в областта на полицейското сътрудничество и борбата срещу организираната престъпност. В националната полиция бяха назначени повече от 1000 нови служители, като по-голямата част от тях ще работят на предни позиции. Бяха закупени нови патрулни с цел да се завиши способността на полицията да покрие и селските райони. Способността за борба с организираната престъпност също бе засилена с въвеждането на допълнително информационно и софтуерно оборудване. Съдебната лаборатория бе снабдена с ново оборудване с цел извършване на ДНК анализи.

В борбата срещу наркотичните вещества числеността на персонала в Националната агенция за борба срещу дрогата се повиши с повече от 95 % от целта, която Румъния си беше поставила, както и бе подновена дейността на 7 консултативни центъра в страната. От м. май до 26 юни приблизително бяха конфискувани около 20 кг. Наркотици, от които почти 2 кг хероин и повече от 1800 таблетки екстази. В допълнение, повече от 63 кг и 440 литра от химически прекурсори, използвани за производството на наркотици също бяха конфискувани.

В областта на съдебното сътрудничество по граждански и наказателни дела бяха въведени он-лайн насоки за съдии и прокурори, описващи процедурите, които трябва да се следват след

присъединяването. Подготовките продължават относно интеграцията на Румъния в европейските съдебни мрежи и съответните институции за обучение проведеха обучение в тази работа.

Глава 28: Финансов контрол

Румъния прие цялостна стратегия за развитие на вътрешен обществен финансов контрол в съответствие с международните стандарти и най-добрите практики на ЕС. Тяхното прилагане напредва и е в съответствие с достиженията на правото на ЕС. Превантивен финансов контрол се въвежда постепенно в областите на управленческите отговорности.

По отношение на контрола върху разходването на структурните действия, агенциите за въвеждане на предприсъединителните фондове по ИСПА са напълно операционни и одобрена акредитацията на ИСАК в цялостната система по ИСПА в Румъния. Това е доказателство, че Румъния постигна задоволително ниво на контрол върху действията по структурните разходи. Въпреки това, по отношение на предприсъединителните фондове по ФАР окончателният одит на ИСАК все още изисква допълнителни действия от Румъния с цел да се получи акредитация преди края на годината.

2.3.2. Области, в които все още е необходим допълнителен прогрес

Глава 1: Свободно движение на стоки

Могат да бъдат докладвани някои положителни развития относно законодателството от стария подход, свързани с контрола по отглеждането, производството и маркетинга на генетично модифицирани организми. Румъния приключи транспонирането на законодателството относно безопасността на храните. Необходимата регулаторна рамка за изграждане на система за регистрация и контрол за генетично модифицирани посеви е налице и тя включва забрана за отглеждане на генетично модифицирана соя след присъединяването.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Прилагането на правната рамка се нуждае от значително подобрение. По-специално подготовката за добре дефинирана система за контрол трябва да започне с цел да се осигури, че цялата реколта от генетично модифицирани соя за 2006 да е отчетена и събрана, да бъде изпратена за преработка в заводите и да бъде етикетирана и проследена, съгласно изискванията на ЕС. Румъния все още не е доказала, че генетично модифицирани семена на склад във ферми са контролирани и няма да бъдат използвани за бъдещи култури след присъединяването. Лабораториите за храни и фуражи и за качеството на семената все още не са напълно операционни. Румънските власти следва да осигурят практично и ефикасно въвеждане на Плана за действие по отношение на ГМО, който беше изготвен през м. юни 2006 г.

Глава 3: Свобода на предоставяне на услуги

Румъния положи усилия в банковия сектор с цел транспониране на новите правила за капиталово изискване в кредитните институции и инвестиционните дружества в националното законодателство. Въпреки това откъсите от законопроектите, представени от румънските власти все още не дават на службите на Комисията възможността да се убедят, че Румъния ще транспонира напълно и коректно новите капиталови изисквания за кредитните институции и инвестиционните дружества.

По отношение на застрахователния сектор бяха отбелязани засилени усилия в областта на автомобилното застраховане, както по отношение на намаляване на броя на неосигурени автомобили, така и по отношение на засилването на административния капацитет.

Институциите, необходими според директивите за автомобилно застраховане са вече оперативни. Фондът за жертвите по улиците отговаря за управлението на информационния център на гаранционния фонд и органа за компенсация. Схема за преосигуряване за фонда за жертвите по улиците е на път да бъде привършена. В допълнение, Бюрото за зелени карти понастоящем е финансово независимо. Основното предизвикателство за Румъния продължава да бъде подписването на многостранното споразумение под егидата на Съвета на бюрата, както и споразумението между органите за компенсация и гаранционните фондове преди присъединяване с цел да се позволи на румънските коли да се движат в Европейския съюз без проверка на границата по отношение на застраховката за отговорност на трети лица и за да се осигури пълно приложение на Четвърта директива относно автомобилното застраховане. Наблюдава се свързан риск, че при граничните проверки за застраховката за отговорност на трети лица на румънските коли все още ще бъде изисквана след присъединяване и компенсацията за жертвите на злополуки по пътищата от органите за компенсация няма да се предоставят или ще се предоставят само частично, както е предвидено в член 6 от въпросната директива.

Глава 4: Свободно движение на капитали

В областта на борбата срещу изпирането на пари бе постигнат известен напредък. Националният офис за превенция и борба срещу изпирането на пари издаде наредби с цел разрешаване на недостатъците, свързани с превенцията и борбата с изпирането на пари и финансиране на тероризма, стандартите за добро познаване на потребителите и вътрешния контрол за нефинансови отчетни образувания, които не се подлагат на благоразумен надзор от страна на съществуващите надзорни власти.

Въпреки това, допълнителни усилия все още са необходими за постигане на по-задоволителна степен за въвеждане и прилагане на правната рамка, особено по отношение на осведомеността на отчетните образувания извън финансовия сектор и надзора на тези отчетни образувания. Все още се наблюдава необходимост от допълнителен персонал в Националната служба за превенция и контрол на изпирането на пари, особено от финансови анализатори, с цел да се повиши оперативната способност на Националната служба. Усилия от страна на всички правоприлагащи агенции, от страна на звеното за финансово разузнаване и съдебната система са необходими с цел

подобряване на законодателството относно борбата с изпирането на пари и финансиране на тероризма.

Глава 5: Дружествено право

Въпреки че Румъния като цяло постигна напредък в защитата на правата върху интелектуалната и индустриалната собственост, все още са необходими усилия в областта на авторските права. Въвеждащи мерки относно биотехнологичните открития бяха отчетени. В ход са подготовките за изграждане на необходимата инфраструктура за работата по прилагането на допълнителен сертификат за защита. В допълнение, румънските власти предоставиха разяснения по отношение на организациите за колективно управление на авторски и сродни права. По отношение на прилагането, румънските власти предприеха усилия за намаляване на престъпленията относно интелектуалната собственост и за подобряване на сътрудничеството между институциите и частния сектор. Въпреки това, Законът за авторските права все още не е напълно приведен в съответствие с изискванията на достиженията на правото на ЕС по отношение на изключването на някои ТВ програми от задължението за изплащането на роялти или на цялостно ограничаване на плащане на сродни права.

Глава 7: Земеделие

Разплащателната и интервенционна агенция пое отговорността за търговските механизми и бе подписан протокол за междуинституционално сътрудничество между агенцията и националните митнически власти за управлението на внос/износ сертификатите. Сътрудничеството с Националния орган по санитарно-ветеринарни въпроси и безопасност на храните беше засилено. Бяха подготвени процедурни ръководства. Въпреки това, необходимото законодателство в областта на търговските механизми все още не е налице. Съществува риск от това съответният персонал да не бъде напълно оперативен в тази област и след присъединяването.

Не може да бъде отчетено никакво развитие по отношение на политиката за качеството, където е необходимо да бъдат засилени инспекционните услуги. Въпреки че системата за контрол върху храненето на животните е въведена, тя не се прилага все още на задоволително равнище. В областта на ветеринарното общественото здраве следва да се обърне по-специално внимание на изграждането на структурата за обработка на суровото мляко, което не отговаря на условията, до присъединяването. По отношение на търговията с живи животни и животински продукти, както и контрола върху болестите по животните Румъния е представила общ план за мониторинг, контрол и унищожаване на класическата чума по свинете. Въпреки това, цялостният капацитет по мониторинг и контрол на ветеринарните услуги следва да се разглежда като значително подобрен.

Глава 10: Данъчна политика

В областта на административния капацитет беше постигнат известен напредък. Значителен брой действия (законодателни и оперативни) за предприети за подобряване на процента на събираемост

на данъка. Процентът на събираемост на данъци, въпреки че остава на ниски нива, е показал по-добро равнище от това, което би могло да се обясни единствено с цикличните условия.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Оперативният капацитет на Националната агенция за фискална администрация, въпреки че нараства бавно, все още се нуждае от значително подобряване. Неговият капацитет за събиране и контрол остава слаб и дори и при слабото подобряване на събирането на данъците като процент от БВП; действителните резултати от скорошните действия са смесени. Например, нарастването при събиране на ДДС може да бъде свързано с високото събиране на данъците при вноса.

Румъния е необходимо да стабилизира и да продължи усилията си за гарантиране на адекватно ниво на спазване на данъчното законодателство и събирането на данъци с цел да подобри административния капацитет на данъчната си администрация, ако иска да завърши подготовката си в тази област.

Глава 13: Социална политика и заетост

Наблюдава се известен прогрес в областта на законодателството, по-специално по отношение на здравето и безопасността по време на работното място. Въпреки това, все още е необходимо бързото завършване на правно привеждане в съответствие в областите на трудовото право и равното третиране на жените и мъжете. По-специално внимание е необходимо да се обърне на приключване на транспонирането в областта на общественото здраве, като заразни болести, рекламирането на тютюневи изделия, както и в областта на кръвта и тъканите. Необходимо е да се продължат усилията за постигане на пълното въвеждане и прилагане на законодателството и да се засили допълнително административният капацитет в тези области.

Въпреки че представителството на Икономическия и социален съвет бе подоброено чрез увеличаване на броя на неговите членове, е необходимо да продължат усилията с оглед подобряване на социалния диалог като цяло, по-специално с цел да се насърчи слабия двустранен диалог, да се изяснят критериите за представителство и да се разрешат оставащите въпроси по отношение на фрагментирия и неефективен капацитет на социалните партньорски организации. Също така са необходими допълнителни усилия за подобряване здравния статус на населението, както и за достъп до здраве и здравеопазване, особено на регионално ниво и сред по-бедните социално-икономически групи и малцинства.

Въпреки че беше постигнат значителен напредък в подготовката на Европейския социален фонд, необходимо е тя да се засили главно чрез увеличаване на административния капацитет и подготовка на набор от проекти.

По отношение на социалното включване е необходимо да продължат усилията за подобряване положението на уязвимите групи, като ромите, и за насърчаване на тяхната пълна интеграция в

обществото.

Глава 15: Индустриална политика

Слаб напредък бе постигнат по отношение на приватизацията и реструктурирането. Подготовката на Румъния в тази област следва да продължи и през оставащите месеци. (Виж също раздел за икономическите критерии).

Глава 20: Култура и аудиовизуална политика

В областта на аудиовизуалната политика наскоро приетите изменения в Закона за кинематографията не успяха да гарантират ефективното прилагане на принципа на недискриминация, основаващ се на националността. Сега е необходимо незабавно действие, което да гарантира, че принципът на недискриминация, основаващ се на националността е действително инкорпориран в Закона за кинематографията преди присъединяването, като по този начин се приведе изцяло в съответствие това законодателство с достиженията на правото на ЕС. Подготовката на Румъния в тази област следва да продължи и през оставащите месеци.

Глава 21: Регионална политика

По отношение на финансовото управление и контрол е в процес определянето на платежния и сертификационен цикъл.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Процедурите трябва да бъдат проверени при координираща роля на сертификационния орган. Механизмите за съфинансиране все още трябва да бъдат ускорени в рамките на операционните програми с цел да се изясни тежестта за крайните бенефициери. Румъния все още не е въвела в действие установената система за ex-ante контрол за обществените поръчки. Необходимостта от специализирано обучение (финансово управление, обществени поръчки, оценяване на проекти и т.н.) остава да бъде разрешена.

Глава 22: Околна среда

По отношение на опазването на природата беше започната подготовката за мрежа „Натура 2000“. Въпреки това, някои безпокойства остават. Основно предизвикателство представлява краткият график за окончателното изготвяне на националния списък на зони, включени в „Натура 2000“, включително процеса на публично консултиране. Необходимо е незабавно да се установи достатъчен административен капацитет за управлението на този процес.

Глава 24: Правосъдие и вътрешни работи

По отношение на достиженията на правото на ЕС (acquis) от Шенген и управлението на бъдещата външна граница на ЕС е отбелязан известен напредък. Планът за действие от Шенген беше актуализиран през м. май 2006 г. и продължава да се изпълнява по график. През м. юни румънската гранична полиция достигна пълна заетост на своя персонал, необходим за бъдещата външна граница на ЕС. През м. юни правителството също така одобри и план за изпълнение на националната Шенгенска информационна система на Румъния. Започнаха търгове за радарната система за наблюдение на Черно море, както и за части от мобилната комуникационна система, която ще се използва в системата за интегрирано гранично управление. През м. август Румъния подписа споразумение относно управлението на държавната граница с България, което обхваща сътрудничеството и взаимната помощ по въпросите на граничния контрол.

Въпреки това, някои безпокойства остават.

Опасността от трафик на хора, нелегална миграция и контрабанда на румънските граници остава висока. Ще бъдат необходими нарастващи усилия за постигане на пълно функционираща система за интегрирано гранично управление през 2009 г., както е планирано. В рамките на Гранична полиция все още е необходимо да се осигури още допълнителен персонал, както и всички наскоро наети гранични полицаи да бъдат обучени, за да се гарантира високо ниво на контрол по границата от тяхна страна.

По отношение на борбата с изпирането на пари остават няколко въпроса, които трябва да бъдат адресирани (виж Глава 4).

В областта на борбата с измамите и корупцията бяха предявени седем допълнителни обвинения в корупция на високо ниво (виж раздела за политическите критерии).

Въпреки това, някои безпокойства остават.

По границите няма ясна информация на някои ключови езици (особено турски) и глобите, които се налагат на шофьорите на камиони, не винаги имат ясна законова основа, поради което действително поисканата сума на практика може значително да варира. Необходими са наказателни процеси, осъждания и решения с възпиращ ефект за онези, които се считат за виновни, за да се гарантира необратимостта на борбата с корупцията.

Глава 28: Финансов контрол

Някои безпокойства остават по отношение на следните области от настоящата глава.

Все още са необходими допълнителни усилия за гарантиране изпълнението на Румънската стратегия за обществен, вътрешен финансов контрол. В областта на външния одит все още не е приет нов основен закон за Сметната палата в съответствие с измененията в Конституцията на Румъния от 2003 г. (и да се упомене солидната финансова независимост на Сметната палата). Сметната палата в качествата си на върховна одиторска институция се нуждае от допълнително укрепване, което да гарантира, че върху структурата, ръководството и дейността на институцията не се оказва политическо влияние. Настоящата ситуация не гарантира, че Сметната палата може да упражнява своите одиторски функции напълно независимо, неутрално и съгласно най-високите професионални стандарти.

3. ПРЕВОД НА ДОСТИЖЕНИЯТА НА ПРАВОТО НА ЕС (ACQUIS) НА РУМЪНСКИ ЕЗИК

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО СТЕПЕНТА НА ГОТОВНОСТ ЗА ЧЛЕНСТВО В ЕС НА БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ 2006

Все още предстои Румъния да преведе около 8 % (близо 7 000 страници) и да редактира около 12 % (около 11 500 страници) от достиженията на правото на ЕС (acquis). Като се вземат предвид и останалите етапи от процеса (коригиране, поправяне, финализиране от юридическите редактори на институциите), това означава, че около 47% от общия брой страници (около 44 000 страници) все още не са подготвени за Специалното издание на Официален вестник, което ще бъде публикувано от датата на присъединяването.

От изключителна важност е достиженията на правото на ЕС (acquis) да бъдат изцяло преведени и редактирани преди присъединяването, за да се осигури правната сигурност на вторичното законодателство. Румъния се приканва да засили усилията си за постигане на тази цел.

Index

Chapter 1 : Въведение.....	р. 1
Chapter 2 : Обобщение на констатациите на мониторинга.....	р. 2
Chapter 3 : България.....	р. 3
Chapter 4 : Румъния	р. 5
Chapter 5 : Предпазни и други мерки	р. 7
Chapter 6 : Средства, приложими по отношение на всички държа .	р. 8
Chapter 7 : Средства, основаващи се на Договора за присъединя..	р. 10
Chapter 8 : Придружаващи мерки, предвидени за присъединяван .	р. 12
Chapter 9 : Съдебна власт и борба срещу корупцията.....	р. 13
Chapter 10 : Земеделски фондове	р. 15
Chapter 11 : Безопасност на храните.....	р. 16
Chapter 12 : Авиационна безопасност	р. 17
Chapter 13 : Заключение	р. 18
Chapter 14 : Приложение България	р. 20
Chapter 15 : Приложение Румъния	р. 43
Съдържание	р. 66